

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**KÜÇÜK METREKARELİ KONUTLARDA ESNEK İÇ MEKAN VE MOBİLYA
KULLANIMININ ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nesrin ALKADOUR
220001401

Anabilim Dalı: İç Mimarlık Ve Çevre Tasarımı
Program: İç Mimarlık

Tez Danışmanı: Prof. Dr.Gülay USTA

EYLÜL 2025

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**KÜÇÜK METREKARELİ KONUTLARDA ESNEK İÇ MEKAN VE MOBİLYA
KULLANIMININ ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nesrin ALKADOUR
220001401

Anabilim Dalı: İç Mimarlık Ve Çevre Tasarımı
Program: İç Mimarlık

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Gülay USTA

Jüri Üyeleri: Doç. Dr. Armağan S. MEHİKOĞLU EKE
: Dr. Öğr. Üyesi Gamze AKBAŞ

EYLÜL 2025

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasının hazırlanması sürecinde, bilgi, tecrübe ve engin akademik rehberliğiyle bana yol gösteren, her aşamada sabır ve anlayışla yanımda olan değerli danışmanım Prof. Dr. Gülay Usta'ya en derin teşekkürlerimi sunarım. Onun yönlendirmeleri ve desteği, bu çalışmanın şekillenmesinde ve tamamlanmasında büyük katkı sağlamıştır.

Hayatımın her anında yanımda olan, sabrı, desteği ve sevgisiyle bana güç veren sevgili eşim Muhammed'e içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, desteğini her zaman hissettiğim aileme ve dostlarıma da minnettarım.

Tüm zorluklarına rağmen bu süreç, akademik gelişimime büyük katkı sağlamış ve kişisel olarak da değerli bir deneyim olmuştur.

Nesrin ALKADOUR

İstanbul, Eylül 2025

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ŞEKİL LİSTESİ.....	iii
TABLO LİSTESİ.....	v
KISA ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Araştırmanın Amacı ve Kapsamı.....	2
1.2 Araştırmanın Yöntemi.....	4
2. BÖLÜM: KÜÇÜK METREKARELİ KONUTLARDA MEKAN ORGANİZASYONU VE MOBİLYA	
2.1 Küçük M2 Li Konutların Tarihsel Süreçteki Gelişimi	6
2.2 Küçük Konutlarda Mekan ve Mobilya Organizasyonu.....	13
2.3 Mobilya Kavramı ve Tarihi	15
2.4 Küçük Metrekareli Konutlarda İç Mekan Mobilya İlişkisi.....	18
3.BÖLÜM: KONUTLARDA ESNEKLİK VE MOBİLYA SEÇİMİ	
3.1 Esneklik Kavramı.....	19
3.2 konutlarda İç Mekan ve Mobilyada Esneklik.....	23
3.2.1 Konut İç Mekanında Esneklik.....	23
3.2.2 Konut Mobilyasında Esneklik.....	30
3.4 Esneklik Kriterleri.....	34
4. BÖLÜM: KÜÇÜK METREKARELİ KONUTLARDA ESNEK MOBİLYA KULLANIMININ ANALİZİ	
4.1 ArchDaily Platformundaki Analizi Yapılan Konutların Seçimi	36
4.2 Konut İç Mekanlarının Mobilya Bağlamında Analizi	38
4.3 Bulgular.....	63
5. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERLER	67
KAYNAKÇA	70

ŞEKİL LİSTESİ

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.1 Çalışmanın akış diyagramı	6
Şekil 2.1 Dymaxion House, Buckminster Fuller (1928)	9
Şekil 2.2 Le Cabanon, Le Corbusier (1952)	9
Şekil 2.3 Plug-in City, Archigram Grubu (1960)	10
Şekil 2.4 Nakagin Capsule Tower, Kisho Kurokawa (1972)	10
Şekil 2.5 Cromford İşçi Konutları – İngiltere (1776–77)	11
Şekil 2.6 Saltaire İşçi Konutları – İngiltere (1857).....	12
Şekil 2.7 Atatürk Orman Çiftliği İşçi Konutları – Ankara (1939).....	12
Şekil 2.8 Resource Furniture, Esnek mobilya örneği.....	14
Şekil 2.9. Mobilya Tasarım Dönemleri Tarihsel Şeması	17
Şekil 2.10 Life Edited Apartment	19
Şekil 3.1 Van B Projesi - Genel Görünüm / Kat Planı	25
Şekil 3.2 Van B Projesi / Mobilya Yerleşimi	26
Şekil 3.3 Van B Projesi / Mobilya Değişim Senaryosu	26
Şekil 3.4 Yarım Ev / Half House Fikri Krokisi	27
Şekil 3.5 Yarım Ev / Half House - Genel Görünüm	28
Şekil 3.6 Pivot Apartment iç görünüm – New York City (2016)	29
Şekil 3.7 Çok işlevli balkon koltuğu - Julia Galve	31
Şekil 3.8 “Nar” kitaplık sehpa – Tasarım: Ömer Ünal	32
Şekil 3.9 Modüler mobilyalar.....	33

Şekil 3.10 Dönüştürülebilir Mobilya Tasarımı Görseli.....	34
Şekil 4.1 Bulguların Grafiği	64

TABLO LİSTESİ

Tablo 3.1	Farklı esneklik tanımlamaları	22
Tablo 3.2	Esneklik kriterleri	34
Tablo 4.2.1	Batipin Flat -Örnek 1.....	38
Tablo 4.2.2	Apartment in Paris-Örnek 2.....	39
Tablo 4.2.3	Darlinghurst Apartment-Örnek 3.....	40
Tablo 4.2.4	Casa 30x30 - Örnek 4.....	41
Tablo 4.2.5	Apartment X-Örnek 5.....	42
Tablo 4.2.6	Xadrez Apartment -Örnek 6.....	43
Tablo 4.2.7	Multiple House-Örnek 7.....	44
Tablo 4.2.8	Yojigen Poketto-Örnek 8.....	45
Tablo 4.2.9	22 m ² Apartment in Taiwan-Örnek 9.....	46
Tablo 4.2.10	35 m ² Flat Projesinde-Örnek 10.....	47
Tablo 4.2.11	Miǎo Miǎo Apartment-Örnek 11.....	48
Tablo 4.2.12	Her and Its House-Örnek 12.....	49
Tablo 4.2.13	The Folded Apartment-Örnek 13.....	50
Tablo 4.2.14	33 Apartment-Örnek 14.....	51
Tablo 4.2.15	Smart Zendo-Örnek 15.....	52
Tablo 4.2.16	Gambetta Apartment-Örnek 16.....	53
Tablo 4.2.17	Commune Apartment-Örnek 17.....	54
Tablo 4.2.18	Tsukiji Room H-Örnek 18.....	55
Tablo 4.2.19	El Camarin-Örnek 19.....	56

Tablo 4.2.20	NP62-Örnek 20.....	57
Tablo 4.2.21	Rattan in Concrete Jungle-Örnek 21.....	58
Tablo 4.2.22	Tsukiji Room-Örnek 22.....	59
Tablo 4.2.23	Franklin Studio-Örnek 23.....	60
Tablo 4.2.24	Isola Apartment-Örnek 24.....	61
Tablo 4.2.25	Modern Color-Örnek 25.....	62
Tablo 4.3.26	İç Mekânlarda Esneklik Kriterlerinin Değerlendirilmesi	63

Enstitü: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı: İç Mimarlık Ve Çevre Tasarımı
Program: İç Mimarlık
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Gülay USTA
Tez Türü ve Tarihi: Yüksek Lisans – EYLÜL 2025

KISA ÖZET

KÜÇÜK METREKARELİ KONUTLARDA ESNEK İÇ MEKAN VE MOBİLYA KULLANIMININ ANALİZİ

Nesrin ALKADOUR

Günümüzde ekonomik nedenler, çekirdek aile yapısının küçülmesi ve bireysel yaşamın artması gibi faktörler, küçük metrekaireli konutlara olan talebi giderek artırmaktadır. Ancak, küçük konutların kullanıcıların temel yaşamsal gereksinimlerini ne ölçüde karşılayabildiğine dair araştırmalar hâlen devam etmektedir. Bu bağlamda, iç mekan organizasyonunun planlanması büyük önem taşımaktadır. Konut iç mekanında doğru planlama, mobilya seçimi, bölücüler ve diğer tasarım unsurları, mekanın kullanım değerini belirleyen temel etkenler arasında yer almaktadır. Mekânın tüm gereksinimlere yanıt verecek şekilde esnek tasarlanması, önemli bir tasarım kararıdır ve yaşam kalitesini doğrudan etkileyebilir.

Bu çalışmanın temel amacı, küçük metrekaireli konutlarda tüm gereksinimleri karşılayan örnek konutları esneklik bağlamında inceleyerek, gelecekteki konut tasarımları için öneriler geliştirmektir. Araştırma iki aşamadan oluşmaktadır: Birinci aşamada literatürdeki esneklik Kriterleri incelenmiş; ikinci aşamada ise bu Kriterler, ArchDaily’de yayımlanmış, 50 m² altındaki 25 konut projesi üzerinden analiz edilmiş ve mekan ile mobilya bağlamında görsel tablolar aracılığıyla analiz edilmiştir.

Araştırma, küçük metrekaireli konutlarda esnek mobilya ve mekânsal düzenlemelerin, mekânın işlevselliğini artırmada ve kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına uyum sağlamada önemli katkılar sunduğunu ortaya koymaktadır. Böylece esnek mobilyalar ve tasarım

yaklaşımları, sınırlı alanlarda hem konforu hem de mekân verimliliğini artıran temel araçlar olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca, bu çalışma, küçük konut tasarımlarında uygulanabilir esneklik stratejilerini somut örnekler üzerinden göstermesi açısından literatüre katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Küçük metrekaireli konutlar , Mobilya seçimi ,Esneklik Kriterleri ,Yaşam kalitesi

Institute: Institute Of Graduate Studies

Department: Interior Architecture And Environmental Design

Program: Interior Architecture

Thesis Advisor: Prof. Dr. Gülay USTA

Type and Date of Thesis: Master's Thesis – SEPTEMBER 2025

ABSTRACT

ANALYSIS OF FLEXIBLE INTERIOR SPACE AND FURNITURE USE IN SMALL-SCALE APARTMENTS

Nesrin ALKADOUR

Nowadays, factors such as economic reasons, the shrinking of the nuclear family structure, and the increase in individual living have steadily raised the demand for small-scale housing units. However, research on the extent to which small dwellings meet the essential living needs of users is still ongoing. In this context, the planning of interior space organization is of great importance. Proper planning within the residential interior, including furniture selection, partitions, and other design elements, constitutes fundamental factors that determine the functional value of the space. Designing the space to be flexible enough to respond to all needs is a crucial design decision and can directly affect the quality of life.

The primary aim of this study is to examine exemplary dwellings that meet all requirements within the framework of flexibility and to develop recommendations for future housing designs. The research consists of two phases: In the first phase, flexibility parameters in the literature were examined; in the second phase, these parameters were analyzed based on 25 residential projects under 50 m² published on ArchDaily, and the findings were presented through visual tables in the context of space and furniture.

The study demonstrates that flexible furniture and spatial arrangements in small-scale housing significantly contribute to enhancing the functionality of the space and accommodating the changing needs of users. Thus, flexible furniture and design approaches are evaluated as essential tools for increasing both comfort and spatial efficiency in limited areas. Furthermore, this study contributes to the literature by illustrating applicable flexibility strategies in small housing designs through concrete examples.

Keywords: small-scale housing, furniture selection, flexibility parameters, quality of life

1. GİRİŞ :

Barınma, insan yaşamının en temel gereksinimlerinden biridir. Sadece fiziksel koruma sunmakla kalmaz; güvenlik hissi, mahremiyet ve aidiyet gibi duygusal ihtiyaçlara da yanıt verir (Arslan, 2021). Tarih boyunca insanlar bu ihtiyacı farklı yollarla karşılamış, ancak günümüzde konut kavramı, bireyin yaşam tarzını, kültürel altyapısını ve sosyal ilişkilerini yansıtan bir yapıya dönüşmüştür.

Özellikle büyük şehirlerde artan nüfus, yoğun kentleşme ve ekonomik koşullar, konut ihtiyacını hızla artırmakta; buna karşılık, yaşam alanlarının giderek küçülmesine yol açmaktadır (Gölgedar, 2011). Konut maliyetlerinin yükselmesi, kiraların artması ve arsa kaynaklarının sınırlı olması, insanları daha küçük evlerde yaşamaya yöneltmektedir. Bununla birlikte, toplumsal yapının değişmesi ve bireysel yaşam biçimlerinin yaygınlaşması da küçük metrekareli konutlara olan ilgiyi artıran diğer önemli etkenlerdir (Belentepe & Seçer Kariptaş, 2019a, 2019b).

Küçük konutlarda sınırlı alanların etkin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle esnek ve çok işlevli çözümler, yalnızca bir tercih değil, adeta bir zorunluluk hâline gelmiştir (Özçelik, 2016; Veral Emerce, 2019). Her metrekarenin birden fazla işleve hizmet etmesi beklenirken, bu beklentiye karşılamakta en kritik rolü mobilyalar üstlenmektedir (Bayram, 2011). Kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına göre şekillenebilen, dönüştürülebilir ve yerden tasarruf sağlayan mobilyalar, yaşam kalitesini doğrudan etkilemektedir.

COVID-19 pandemisiyle birlikte evlerin kullanım şekli de değişmiş; artık evler sadece yaşanılan değil, aynı zamanda çalışılan ve sosyalleşilen alanlara dönüşmüştür (Adıgüzel Özbek & Melikoğlu Eke, 2022). Bu yeni düzende, mekânların esnekliği ve çok yönlü kullanımı daha da önemli hâle gelmiştir.

Küçük metrekareli evlerde, çoğu zaman aynı alanın hem oturma odası, hem yatak odası, hem mutfak hem de çalışma alanı olarak kullanılması beklenmektedir (İlhan, 2023). Bu çok yönlü kullanım ihtiyacı, mekânların günün farklı saatlerinde ve farklı amaçlarla kolayca dönüşebilmesini zorunlu kılar. Esnek tasarımlar, kullanıcıların kendi yaşam tarzlarına uyum sağlayabilmesine ve değişen gereksinimlerine hızlıca yanıt bulmasına

olanak tanır (Veral Emerce, 2019). Örneğin, misafir ağırlama, hobi alanı oluşturma veya evden çalışma düzeni kurma gibi durumlarda, çok işlevli mobilyalar ve dönüştürülebilir alanlar pratik ve işlevsel çözümler sunmaktadır (Tavşan & Bektaş, 2022).

Bu çalışmanın önemi, küçük metrekaireli konutlarda esnek mobilya kullanımının kullanıcı deneyimine ve yaşam kalitesine etkisini araştırmasında yatmaktadır. Amaç, sınırlı alanların maksimum verimle kullanılmasına olanak tanıyan çözümleri değerlendirmek ve kullanıcıların mekânlarını nasıl daha etkili kullandıklarını anlamaktır (Karaca & Hilmioğlu, 2020). Esnek mobilyalar, aynı alanın farklı işlevlere hizmet etmesini sağlayarak hem mekânsal ferahlık yaratır hem de düzenin korunmasına katkı sağlar (Tavşan & Bektaş, 2022). Ayrıca, bu mobilyaların enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik açısından da olumlu etkiler sunabileceği düşünülmektedir (Dreßen & Hegger, 2009).

Bu bağlamda, çalışma, küçük metrekaireli konutlarda yaşayan bireylerin yaşam alanlarını nasıl kullandığını, mobilya tercihlerinin bu kullanıma etkisini ve esnek tasarımın yaşam kalitesine olan katkısını analiz etmeyi amaçlamaktadır. Artan küçük konut tercihleri doğrultusunda, mekânın farklı zamanlarda ve farklı işlevlerle kullanılmasına olanak tanıyan mobilya çözümleri üzerine odaklanılacak, esnek mobilya seçiminin, yalnızca alanın en verimli şekilde kullanılmasını sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda kullanıcıların gün içinde değişen ihtiyaçlarına örneğin gündüz saatlerinde çalışma, toplantı yapma veya sosyal etkinlikler düzenleme; gece saatlerinde ise dinlenme, uyuma ya da kişisel zaman geçirme gibi faaliyetlere kolayca uyum sağlayabilmesinde de kilit bir rol oynadığı vurgulanacaktır. Ayrıca bu tür mobilyaların, konut içerisindeki mekânsal dönüşümü hızlandırarak kullanıcıya daha fazla esneklik ve özgürlük sunduğu, böylece hem yaşam kalitesini hem de mekânsal konforu artırdığı üzerinde durulacaktır.

Analiz, güncel literatür ve başarılı uygulama örnekleri ışığında şekillendirilecek; esnek tasarımların özellikle çok amaçlı mobilyaların işlevsellik, alan verimliliği ve mekânsal konfor üzerindeki etkileri çok boyutlu bir şekilde değerlendirilecektir.

1.1 Araştırmanın Amacı ve Kapsamı:

Günümüzde artan nüfus yoğunluğu ve yaşam maliyetlerindeki yükseliş, küçük metrekaireli konutlara olan ilgiyi önemli ölçüde artırmıştır. Ancak sınırlı yaşam alanları, kullanıcıların farklı ve değişken ihtiyaçlarını karşılamakta çeşitli zorluklar

barındırmaktadır. Küçük konutlarda alanın en verimli şekilde kullanılması gerekirken, bu durum çoğu zaman konfor ve işlevsellik arasında bir denge kurmayı zorlaştırmakta, hatta kimi zaman bu unsurlardan ödün vermeyi gerektirebilmektedir.

Bu bağlamda, esnek mobilyalar; dönüştürülebilir ve çok amaçlı kullanım sunmaları sayesinde, sınırlı alanları daha işlevsel hale getirme potansiyeline sahip çözümler olarak öne çıkmaktadır. Bu tür mobilyaların, küçük yaşam alanlarında mekân organizasyonu üzerindeki etkisi ve kullanıcıların günlük yaşamlarına sağladığı katkılar, dikkate değer bir araştırma alanı oluşturmaktadır.

Günümüzde, küçük metrekaireli konutların değişen kullanıcı gereksinimlerini karşılayabilmesi için esnek özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu çalışma, esnekliği, sınırlı alana sahip konutlarda mekân kullanım verimliliğini artıran ve yaşam kalitesini iyileştiren temel bir tasarım unsuru olarak ele almaktadır. Bu bağlamda, araştırma esnek mobilyaların tek bir mekân içerisinde birden fazla işlevi desteklemedeki rolüne odaklanmakta; ayrıca, mekân kullanımını daha verimli hale getirmek amacıyla geliştirilebilecek esnek tasarım kriterlerini analiz etmektedir.

Bu çalışmanın temel amacı, küçük metrekaireli konutlardaki mekân ve mobilyaların ne ölçüde esnek olduğunu ve bu esnekliğin yaşam alanlarının işlevselliği üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Büyük şehirlerde giderek küçülen yaşam alanları, kullanıcıları aynı mekânda birden fazla işlevi yerine getirmeye zorlamaktadır. Bu durum, yalnızca mekânsal düzenleme açısından değil, yaşam kalitesi bakımından da önemli sonuçlar doğurmaktadır. Bu bağlamda, çok amaçlı ve dönüştürülebilir mobilyalar, hem alan tasarrufu sağlamakta hem de mekânın potansiyelini daha verimli kullanmaya imkân tanımaktadır.

Araştırma kapsamında şu temel sorulara yanıt aranacaktır:

- Küçük metrekaireli konutlarda ,mekân ve mobilya kullanımında esneklik konusunda hangi Kriterler geçerlidir?
- Esneklik özelliğine sahip mekân ve mobilyalar, konutların iç mekânlarının kullanımını nasıl etkiler?

Bu çalışmanın kapsamı, alanı 50 m²'nin altında olan küçük konutların, modern mimari örnekler ve mimarlık ile iç mimarlık disiplinlerinde kapsamlı bir arşiv niteliği taşıyan

ArchDaily platformundan seçilen örnekler üzerinden incelenmesini içermektedir. Bu çerçevede, söz konusu konutlarda kullanılan mobilyaların esneklik özellikleri, küçük alanların etkin kullanımına katkıları ve bu özelliklerin kullanıcı deneyimi ile yaşam kalitesine yansımaları detaylı bir şekilde analiz edilecektir.

Günümüzde artan küçük konut tercihlerinin ardında, kullanıcıların tek bir mekânda farklı eylemleri gerçekleştirme gerekliliği yatmaktadır. Özellikle “evden çalışma” kavramının yaygınlaşmasıyla birlikte, birçok büyük şirket çalışanlarının bir kısmını uzaktan çalıştırmaktadır. Bu nedenle, konutların gündüz çalışma alanı, akşam ise dinlenme ve uyuma alanı olarak kullanılabilecek şekilde esnek tasarlanması önem kazanmaktadır.

Küçük metrekaireli konutlarda, kullanıcının işlevsel gereksinimlerini karşılayabileceği eylem alanlarının bulunması kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, konutun her bir metrekaresinin efektif bir biçimde kullanılması, hiçbir alanın atıl bırakılmaması gerekmektedir. Mekânsal esnekliğin yanı sıra, kullanılan mobilyaların esneklik kapasitesi de kullanıcıya farklı kullanım olanakları sunmakta ve mekânın kullanım kapasitesini artırmaktadır.

Bu Çalışma, küçük metrekaireli konutlarda esnekliğin mobilya tasarımındaki kriterlerini ve alan kullanımına katkılarını analiz etmeye odaklanacaktır. Ayrıca, ArchDaily platformundan seçilen başarılı küçük konut örnekleri esneklik bağlamında analiz edilerek elde edilen bulguların yeni konut tasarımları veri oluşturacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Yöntemi:

Bu çalışmada, küçük ölçekli konut birimlerinde mobilya seçimi ve mekân düzenlemesinde esneklik kavramının nasıl uygulandığını anlamaya yönelik, iki ana aşamadan oluşan bir metodoloji benimsenmiştir.

Birinci Aşama – Literatür incelemesi ile esneklik kriterlerinin belirlenmesi:

Bu aşama, ilgili literatürün kapsamlı bir şekilde taranmasını içermektedir; kitaplar, bilimsel dergiler, tezler ve elektronik kaynaklar incelenmiştir. Aşama, esneklik kavramının teorik temelini ve önceki araştırmalardaki gelişimini incelemeye odaklanmış, ayrıca sınırlı mekânlarda esnekliği destekleyen iç tasarım stratejileri gözden geçirilmiştir. Bu analiz sonucunda, küçük konutlarda uygulanabilecek altı temel esneklik kriteri belirlenmiş ve bu kriterlerin iç mekân tasarımı ve mobilya seçimindeki etkileri

değerlendirilmiştir.

İkinci Aşama – Seçilen Projelerin İncelenmesi ve Analizi:

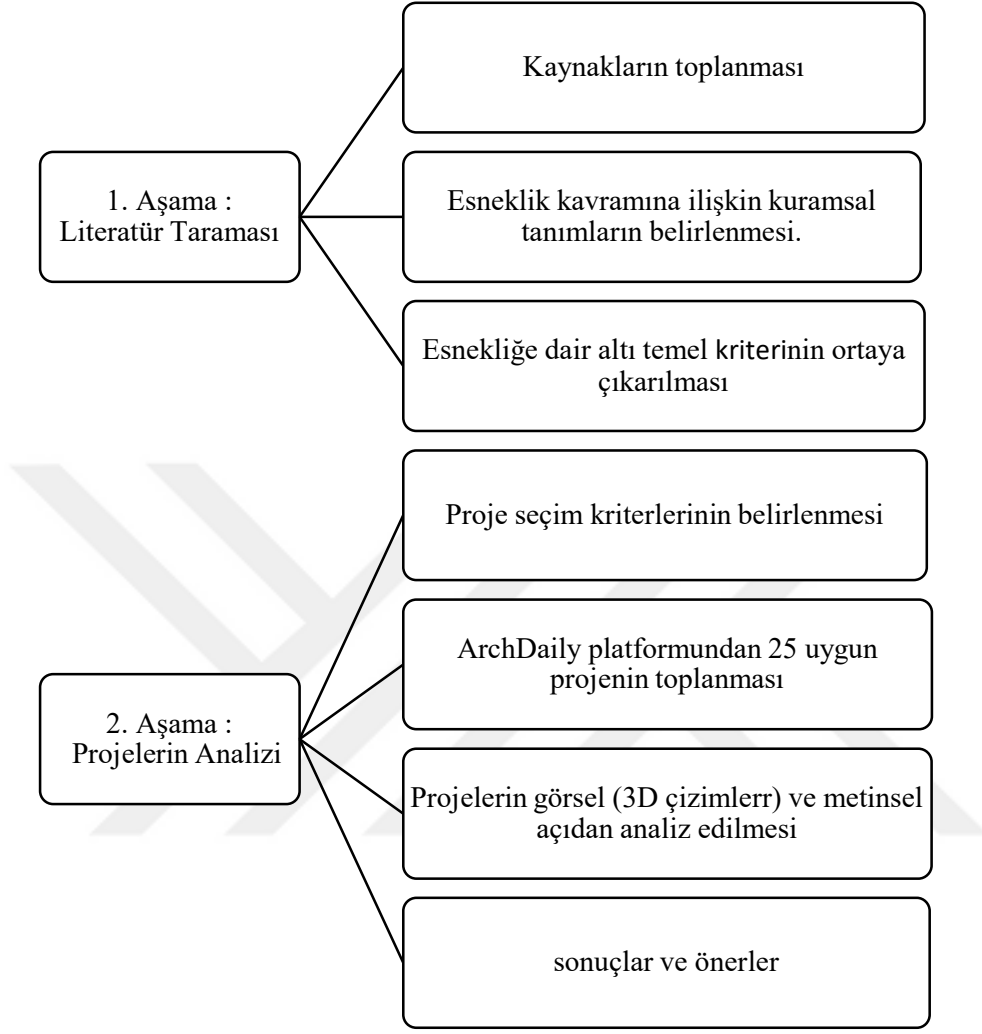
Bu aşamada Vaka Çalışması (Case Study) yöntemi benimsenmiş, ArchDaily sitesinden 25 mimari proje, çalışmanın konusuyla en ilgili örnekleri temsil edecek şekilde amaçlı örnekleme (Purposive Sampling) ile seçilmiştir. Seçim kriterleri şunlardır :

- Proje alanı $\leq 50 \text{ m}^2$
- Mobilya ve iç mekân elemanlarında esnek tasarım çözümleri (Esnek Tasarımlar) uygulanmış olması
- Uluslararası karşılaştırmaları kolaylaştıracak coğrafi ve kültürel çeşitlilik
- Görseller ve çizimler açısından yeterli düzeyde olması

Her proje detaylı bir şekilde analiz edilmiş; proje özelliklerini gösteren bağımsız analiz tabloları hazırlanmış ve iç mekânda uygulanan esneklik mekanizmalarını göstermek için 3 boyutlu çizimler eklenmiştir. Bu mekanizmalar arasında dönüştürülebilir mobilyalar, hareketli duvarlar ve çok işlevli çözümler yer almaktadır. Analiz, tüm projelere eşit şekilde uygulanan altı temel kriter üzerine kurulmuş olup, farklı projeler arasında nesnel karşılaştırmalar yapılmasını sağlamıştır.

Bireysel analizlerin tamamlanmasının ardından, elde edilen sonuçlar son bir toplu tablo halinde özetlenmiş; her kriterin örneklemeindeki dağılım ve tekrar oranları gösterilmiş, en yaygın ve en az rastlanan kriterler belirlenmiş ve bu farklılıkların mekânsal ve kültürel özelliklere dayalı nedenleri yorumlanmıştır .

Bu metodoloji, küçük ölçekli konutlarda esneklik stratejilerinin uygulanabilirliğine ilişkin kapsamlı sonuçlar ve pratik öneriler sunmakta, farklı bağlamlarda hangi kriterlerin öncelikli olarak uygulanabileceğini ortaya koymakta ve bu alanda akademik bilgi ve tasarım uygulamalarının geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Şekil 1.1. Çalışmanın akış diyagramı

2. BÖLÜM: KÜÇÜK METREKARELİ KONUTLARDA MEKAN ORGANİZASYONU VE MOBİLYA:

2.1. Küçük Metrekareli Konutların Tarihsel Süreçteki Gelişimi:

İnsanlık tarihine bakıldığında, barınma ihtiyacı insanların hayatta kalabilmesi ve yaşamlarını sürdürebilmesi için temel bir gereklilik olarak karşımıza çıkar. İnsanlar, tarih boyunca çeşitli doğal afetler, iklim değişiklikleri ve çevresel tehlikelerle karşı karşıya kalmışlardır. Bu nedenle, kendilerini bu olumsuz etkilerden koruyabilecekleri güvenli ve konforlu barınma alanlarına ihtiyaç duymuşlardır. Barınma sadece fiziksel olarak korunmayı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda insanların psikolojik ve duygusal ihtiyaçlarını da karşılar. Bu nedenle, barınma ihtiyacı insanlık tarihi boyunca önemli bir

konu olmuş ve sürekli olarak evrim geçirmiştir. Günümüzde de insanlar, barınma ihtiyaçlarını karşılamak için farklı yapısal ve mimari çözümler arayışında olmaya devam etmektedirler. Bu bağlamda, barınma ihtiyacı insanın doğaya uyum sağlayabilmesi ve hayatta kalabilmesi için hayati öneme sahip bir gerekliliktir. (Kayserili ve Kocaman, 2014). II. Dünya Savaşı'nın ardından ve sonrasında yaşanan 50 yıllık süreçte, her şeyin salt bir yaşam tarzına dönüşmesi kavramı hayatımıza girmiştir. Bu dönemde, endüstrileşme, teknolojik gelişmeler ve küreselleşme gibi faktörlerin etkisiyle insanların yaşam tarzları büyük ölçüde değişmiştir. Geleneksel yaşam biçimlerinin yerini modern, hızlı ve tüketim odaklı bir yaşam tarzı almıştır. Bu dönemde insanlar, daha fazla materyal ve konfor arayışına girmiş, tüketim alışkanlıkları artmış ve teknolojinin sunduğu imkanlardan daha fazla faydalanmaya başlamışlardır. Bu süreçte, insanların değerleri, tercihleri ve alışkanlıkları da değişmiş, yaşam tarzları daha karmaşık hale gelmiştir. Bu dönem, toplumların ve bireylerin hayatlarını şekillendiren önemli bir dönemeç olmuştur. 1960'lı yıllarda ortaya çıkan ve mini arabalar, mini etek gibi trendlerle kendini gösteren küçük yaşam tarzı yaklaşımı, mimari alanda da etkisini göstermiş ve küçük konut kavramı bu dönemde önem kazanmıştır. (Pople ,2014).

Küçük konutlar, kullanım alanları sınırlı olmasına rağmen içinde yaşayanların konforlu bir şekilde yaşamalarını sağlayan çeşitli teknolojilerden faydalanılarak tasarlanmış, otusranların ihtiyaçlarını optimum şekilde karşılayabilecek mekanları barındırmaktadır. Hayat döngüsü, içinde bulundukları evresine göre, bireylerin veya ailelerin konut ihtiyaçlarını belirlerken belirli zaman dilimlerinde daha küçük alanlara ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. (Karamehmetoğlu 1990)

Konut, insanların varlığından itibaren başta barınma olmak üzere birçok ihtiyacı karşılayan bir yapıdır. Yapısal özellikleri, fiziksel çevre koşulları, kültürel etkenler ve çağın teknolojisine göre değişim göstermektedir. Bu bağlamda, küçük konutların tarihsel sürecini incelemek, geçmişten günümüze yaşanan dönüşümü anlamak açısından önemlidir. (Bozkurt,2013).

Tarih öncesi dönemlerden itibaren barınma, yarı göçebe avcı-toplayıcı yaşam tarzından tarım toplumlarına kadar çeşitli geçiş süreçleri yaşamıştır. Bu süreçler, coğrafya ve iklim koşullarına bağlı olarak toplumların yaşayış biçimlerini etkilemiştir (Sayılır, 2012). "Göçebe" terimi, yerleşik olmayan grupları ve mevsimsel olarak yer değiştiren toplulukları tanımlamaktadır (Baykara, 2001). Göçebe topluluklar, yerel malzemelerle geleneksel yapım tekniklerini kullanarak esnek ve taşınabilir barınak türleri geliştirmiştir (Akgül, 2006).

Bu çadırlar, bulundukları kültürel ve bölgesel gereksinimlere göre şekillenmiş ve mikro konutların öncü örnekleri olarak değerlendirilmiştir. Ancak sosyolojik koşullar değiştikçe, geniş ailelerde mikro konut kullanımı azalmıştır. Büyük ailelerin eklenmiş büyümesi sonucunda büyük ölçekli konutlar inşa edilmiştir. Feodal düzenin hüküm sürdüğü yerlerde, toplu yaşam alanları oluşturulmuş ve toplumsal bireyselleşmeye izin verilmemiştir. Fransız Devrimi sonrası bu büyük konutlar, sosyo-ekonomik farklılıklar nedeniyle parçalanarak küçük ölçekli konutlara dönüşmüştür. Sanayi Devrimi, bireyselliği ön plana çıkararak geniş ailelerin çekirdek aile durumuna dönmesine neden olmuştur. Bu dönem, teknolojik ve endüstriyel üretimde köklü değişimler getirmiştir.

20. yüzyılın başlarından itibaren küçük konut tasarımına yönelik arayışlar, teknolojik ilerlemelerle ve mimarlık alanındaki deneysel yaklaşımlarla ivme kazanmıştır. Bu dönemde geliştirilen projeler, hem mekânsal verimliliği artırmayı hem de değişen yaşam biçimlerine uyum sağlayabilecek çözümler sunmayı hedeflemiştir. 1928 yılında Buckminster Fuller, "Dymaxion Evi"ni tasarlayarak konut kavramına devrimsel bir yaklaşım kazandırmıştır. Hafif malzemelerle taşınabilir biçimde inşa edilmesi planlanan bu yapı, kompakt yaşamın ve mobil barınmanın öncüsü kabul edilmiştir (şekil 2.1). Ancak, yüksek maliyet nedeniyle üretime geçememiştir.

Şekil 2.1 Dymaxion House, Buckminster Fuller (1928).

(URL-1)

Le Corbusier, konutun seri üretimle oluşturulması gerektiğini savunmuş ve bu doğrultuda “Modulor” sistemini geliştirmiştir (Corbusier, 2007). 1952’de kendi kullanımı için tasarladığı “Le Cabanon” adlı mikro konut, minimalist yaşam anlayışını temsil eden öncü yapılardan biridir.

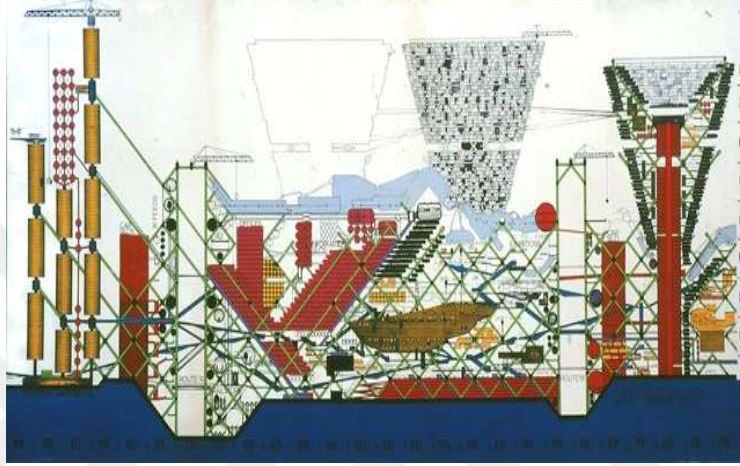
Ayrıca 1954’te tasarladığı “Unité d’Habitation” konut bloğu, modüler sistem anlayışının büyük ölçekli bir örneğidir (şekil 2.2).

Şekil 2.2. Le Cabanon, Le Corbusier (1952).

(URL-2)

1960'lı yıllarda Archigram grubu, Plug-in City gibi deneysel projeleriyle esnek, yeniden yerleştirilebilir yaşam alanlarına yönelik vizyoner fikirler ortaya koymuştur. Bu anlayış, kapsül tipi bağımsız birimlerin kent ölçeğinde yeniden konumlandırılabilceği esnek yaşam modelleri önermiştir (şekil 2.3).

Şekil 2.3. Plug-in City, Archigram Grubu (1960).

(URL-3)

1972 yılında Japonya'da tasarlanan Nakagin Capsule Tower, her biri modüler olarak yerleştirilmiş kapsüllerden oluşan kompakt bir konut sistemidir. Mikro yaşamı kent içinde organize etme biçimi olarak dikkat çeken bu yapı, küçük konutların tarihsel sürecinde sembol haline gelmiştir (şekil 2.4)

Şekil 2.4. Nakagin Capsule Tower, Kisho Kurokawa (1972).

(URL-4)

Küçük konutlar, yalnızca mimari bir eğilim değil; aynı zamanda toplumsal ve ekonomik dönüşümlerin mekâna yansımasıdır. Sanayi Devrimi ile hızlanan kentleşme süreci, kırsal alandan kent merkezlerine göçü tetiklemiş, bu durum dar gelirli kesim için daha ulaşılabilir ve kompakt konut tiplerinin gelişmesini zorunlu kılmıştır (Tutal, 2001). Bu bağlamda küçük konutlar, sadece fiziksel bir yapı değil, aynı zamanda kent yaşamına adaptasyonun bir aracı hâline gelmiştir.

İngiltere, sanayi devrimine en hızlı uyum sağlayan ülkelerden biri olarak, 15. yüzyıldan itibaren yeraltı kaynakları bakımından sahip olduğu avantajları kullanarak hızlı bir sanayileşme sürecine girmiştir. 18. yüzyılda demir cevherinin eritilmesi ve maden kömürünün yakıt olarak kullanılması, demiryolu inşaatı, tekstil üretimi ve tarım araçlarının geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu sanayi ivmesi, kırsal alanlardan kent merkezlerine yoğun göçü beraberinde getirmiştir. Artan iş gücü talebiyle birlikte, işçilerin barınma ihtiyacı da acil bir konu haline gelmiştir. Bu ihtiyaca çözüm olarak 1770’lerde Richard Arkwright tarafından geliştirilen fabrika sistemiyle birlikte işçilerin konaklaması için üç katlı kompakt konutlar inşa edilmiştir. Bu konutlarda aynı zamanda küçük çaplı tarım faaliyetlerine de izin verilmiştir (Şekil 2.5)

Şekil 2.5. Cromford İşçi Konutları – İngiltere (1776–77).

(URL-5)

19. yüzyılın başında kurulan Lowell kenti, sanayi kenti planlaması açısından erken örneklerden biri olarak dikkat çekerken, 19. yüzyılın ikinci yarısında Titus Salt tarafından inşa edilen Saltaire yerleşkesi, yüksek mimari standartlara sahip işçi konutlarıyla öne

çıkıştır (Şekil 2.6) Saltaire, 2001 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne dahil edilmiştir (Bakar ve Yamaçlı, 2017).

Şekil 2.6. Saltaire İşçi Konutları – İngiltere (1857).

(URL-6)

Türkiye’de ise, küçük metrekareli konutların gelişimi özellikle Cumhuriyet’in ilanı sonrasında hız kazanmıştır. Bu dönemde, kamu ve özel sektörün öncülüğünde çok sayıda işçi evi inşa edilmiştir. Özellikle Atatürk Orman Çiftliği, Türkiye Kömür İşletmeleri ve Sümerbank gibi kamu kurumlarının yerleşkeleri içinde planlanan konutlar, çalışanların üretim alanlarına yakın şekilde barınmalarını sağlamak amacıyla tasarlanmıştır (Şekil 2.7) Bu konutlar sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal işlevler de yüklenmiş; eğitim, sağlık ve ulaşım gibi hizmetlerle entegre edilmiştir.

Şekil 2.7. Atatürk Orman Çiftliği İşçi Konutları – Ankara (1939).

(URL-7)

1960’lı yıllardan itibaren ise işçi konut kooperatifleriyle birlikte, daha nitelikli ve düşük

maliyetli küçük konutlar yaygınlaşmıştır. Kentlerde farklı gelir gruplarına hitap eden bu modeller, günümüzdeki küçük konut anlayışının temellerini oluşturmuştur (Cengizkan, 2000).

2.2 Küçük Konutlarda Mekan ve Mobilya Organizasyonu:

Küçük metrekaireli konutlarda mekan organizasyonu, sınırlı alanın hem işlevsel hem de estetik açıdan verimli bir şekilde kullanılmasını gerektirir. Bu tür yaşam alanlarında her metrekairenin planlı ve anlamlı bir şekilde değerlendirilmesi, kullanıcı konforunu doğrudan etkileyen bir unsurdur. Bu nedenle tasarımda öncelik; alanın sadece görsel olarak değil, aynı zamanda günlük yaşantıya pratik çözümler sunacak şekilde düzenlenmesidir.

Le Corbusier'nin ortaya koyduğu “yaşayan makine” kavramı, küçük konutlarda her alanın bir işleve hizmet etmesi gerektiğini vurgular. Ona göre bir ev, sadece yaşanacak bir yer değil, aynı zamanda sistemli çalışan bir makine gibi düşünülmelidir (Le Corbusier, 1931). Bu bakış açısı, kompakt yaşam alanlarında işlevselliğin ne kadar önemli olduğunu ortaya koyar.

Öte yandan Alexander, Ishikawa ve Silverstein'in geliştirdiği “mekânsal desen dili” yaklaşımı, konut mekanlarının insanların günlük yaşam alışkanlıklarına göre şekillenmesi gerektiğini savunur. Bu yaklaşımda, mekanlar arasında doğal geçişler oluşturmak ve çok amaçlı alanlar yaratmak ön plandadır (Alexander vd., 1977). Örneğin, Şekil 2.8'de gösterilen Resource Furniture uygulamasında, esnek mobilya tasarımı sayesinde tek bir öge gün içinde hem çalışma masası hem de yatak olarak kullanılabilmekte, kullanıcıya alanı yeniden şekillendirme imkânı sunmaktadır (URL-8).

Şekil 2.8. Resource Furniture, Esnek mobilya örneği
(URL-8)

Francis D.K. Ching ise mekânsal ilişkilerin nasıl kurulacağı, alanların nasıl birbirine bağlanacağı ve kullanıcı deneyiminin nasıl zenginleştirileceği konularını detaylı bir şekilde ele alır. Ona göre başarılı bir mekan organizasyonu, yalnızca fonksiyonları yerleştirmek değil, aynı zamanda mekânsal bütünlük sağlamaktır (Ching, 2007).

Sarah Susanka'nın "The Not So Big House" kitabında ise konut büyüklüğünün değil, kullanım biçiminin önemli olduğu vurgulanır. Susanka'ya göre doğru yerleşim, akıllı depolama çözümleri ve açık plan kurgularla küçük bir ev, çok daha genişmiş gibi hissedilebilir (Susanka, 1998).

Kısacası, küçük konutlarda mekan organizasyonu, sadece alanı yerleştirmekten ibaret değil; aynı zamanda yaşam kalitesini artıracak şekilde düşünülmesi gereken bütüncül bir tasarım yaklaşımıdır

2.3 Mobilya Kavramı ve Tarihi :

Mobilya, konut, ofis, otel ve okul gibi yaşam alanlarında kullanılan, mekâna işlevsellik kazandırırken aynı zamanda estetik değer sağlayan öğeler bütünüdür (Sofuoğlu & Kuşcuoğlu, 2009; Ching, 2014). Bu öğeler, ahşap, metal, cam ve plastik gibi farklı malzemelerden üretilir ve taşınabilir elemanlar (masa, sandalye, kanepeler) ile sabit unsurları (dolap, kitaplık) kapsar. Günümüzde mobilya, yalnızca işlevi karşılamakla kalmayıp, kullanıcının yaşam tarzı ve kişisel zevkini yansıtan bir sanatsal ifade hâline gelmiştir (Boyla, 2012; Forty, 2012).

Tarihsel olarak “mobilya” kelimesi Latince *mobilis*’ten gelir ve “taşınabilir” anlamındadır (Tıngır, 1892; akt. Mercan, 2016). Ancak zaman içinde mobilya, sadece taşınabilir eşya olmanın ötesine geçerek mekânı dönüştüren ve estetik katan bir araç olmuştur. Dolaplar, sehpa, kanepeler ve sandalyeler, hem bireyin günlük ihtiyaçlarını karşılamakta hem de mekân düzeni, estetik algı ve toplumsal statü üzerinde rol oynamaktadır (Sözen & Tanyeli, 2014; Hasol, 2010; Dormer, 1993).

Türk Standartları Enstitüsü (TSE 4521) mobilyayı, “yemek yeme, oturma, uyuma ve çalışma gibi temel gereksinimleri karşılayan, ahşap, metal veya plastikten üretilmiş ve sabit veya taşınabilir olan unsurlar” olarak tanımlar (Dülgeroğlu, 2011). Hoffmann ise mobilya ve mekânın birbirini tamamlayan, bütüncül bir sistem oluşturduğunu vurgular (Peker, 2018; Lawson, 2001).

Mobilya sadece fiziksel bir nesne grubu değildir; aynı zamanda toplumsal ve kültürel bir göstergedir. Lucie-Smith (1993), mobilyanın toplumsal statüyü yansıttığını ve estetik ile işlevsel gereksinimlere göre şekillendiğini belirtir. Ayrıca mobilya, bireyin yaşam tarzını, alışkanlıklarını ve kişisel tercihlerini ifade etmesinde doğrudan etkili olur (Boyla, 2012; Şekercioğlu, 2017; Miller, 2005).

Aydoğan Tüysüz’ün (2025) çalışmasında da belirtildiği üzere, Guggenbühl (1962) mobilyayı mekânı dönüştüren bir araç olarak tanımlar; Britannica ise çoğu mobilyanın ahşap, plastik, cam ve metalden üretildiğini bildirir. Taşınabilirliği ve hareketliliği sayesinde mobilya, özellikle kentleşmenin artmasıyla bireylerin değişen ihtiyaçlarına uyum sağlamıştır (Peker, 2015; Şekercioğlu, 2017).

Sonuç olarak, mobilya sadece gündelik yaşamı kolaylaştıran bir araç değil; estetik,

kültürel ve toplumsal boyutlarıyla mekânın karakterini şekillendiren önemli bir unsur olarak öne çıkar. Hoffmann'ın belirttiği gibi, mobilya ve mekân birbirini tamamlayarak bütüncül bir yapı oluşturur (Peker, 2018). Ayrıca mobilya, işlevselliğinin yanı sıra tasarımcıların yaratıcılığını ve kullanıcıların kimliklerini yansıtan bir sanat eseri niteliği taşır (Dormer & Dormer, 1997) .

Mobilya tarihi farklı dönemlere ayrılabilir. Antik çağlardan günümüze kadar gelen malzemelerin çoğu kaybolmuş olsa da, arkeolojik buluntular ve görseller bize bu mobilyaların biçimleri ve işlevleri hakkında bilgi sunmaktadır. Özellikle Mısır uygarlığından günümüze ulaşan örnekler, ölüm ritüelleri sayesinde korunmuştur. Mısırlılar, ölümden sonra bir yaşam olduğuna ve kullandıkları eşyalara ihtiyaç duyacaklarına inandıkları için mezarlarına mobilya yerleştirmişlerdir (Pinto, 2012, s. 3). Antik Mısır dönemine ait bir sandalye tasarımı, Şekil 2.8'de 1 numara ile gösterilmiştir. Her dönemin mobilyası farklı anlamlar taşımış ve farklı biçimler kazanmıştır; bu durum kültürel, sosyal, politik, dini ve askeri faktörlerden etkilenmiştir. Mobilya, birçok uygarlıkta güç ve statü göstergesi olarak kullanılmıştır (Boyla, 2012, s. 1). Kullanılan malzeme, boyut, renk ve süslemeler, mobilyaya sahip olan kişinin veya devletin gücünü ve konumunu yansıtmıştır. Kral ve köylü mobilyaları arasındaki farklar kolaylıkla ayırt edilebilmiştir. Mobilya üzerindeki işlemler çoğu zaman saygı, minnettarlık veya dini inançları ifade etmiş, savaşlar ve kültürel etkileşimler ise yeni tasarım anlayışlarının ortaya çıkmasına yol açmıştır (Boyla, 2012, s. 2).

Mobilya, Mısır, Yunan ve Roma gibi büyük uygarlıklar döneminde gelişmiş ve zamanla tasarım yönü güçlenmiştir. Avrupa'da Orta Çağ boyunca bu gelişim yavaşlamış (Orta Çağ dönemine ait bir sandalye tasarımı, Şekil 2.8'de 4 numara ile gösterilmiştir.)

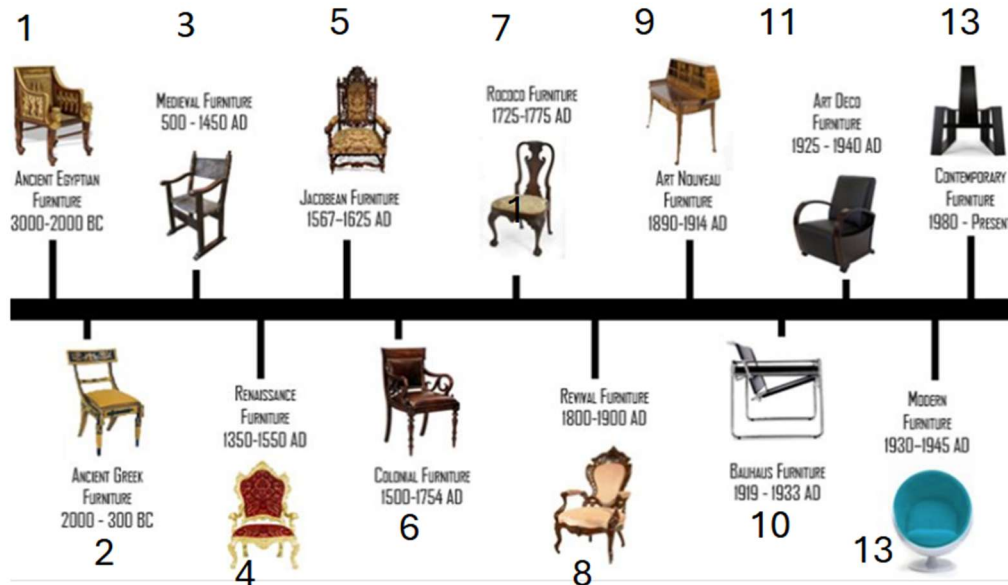
, ancak Rönesans ile birlikte mobilya tasarımı işlevsel ve estetik açıdan gelişerek Avrupa'da önemli bir sanat dalı hâline gelmiş ve etkisi zamanla dünya geneline yayılmıştır (Boyla, 2012, s. 2). (Yunan dönemine ait bir sandalye tasarımı, Şekil 2.8'de 2 numara ile gösterilmiştir.)

Sanayi Devrimi ile mobilya tasarımında ve üretiminde köklü değişiklikler yaşanmıştır. Seri üretim teknikleri sayesinde mobilyalar daha geniş kitlelere ulaşmış ve bireysel el işçiliğinin yerini makineler almıştır (Ölmez & Alkan, 2021, s. 38). Bu dönemde işlevsellik

ön planda tutulmuş, ancak modernizmin etkisiyle estetik değerler yeniden önem kazanmıştır. 20. yüzyıl ortalarından itibaren mobilya tasarımında minimalizm ve fonksiyonellik öne çıkmış, Bauhaus ve modernist hareketler tasarımı sadeleştirirken işlev ve estetik dengesi korunmuştur (Ölmez & Alkan, 2021, s. 38). (Bauhaus hareketine ait bir sandalye tasarımı, Şekil 2.8’de 10 numara ile gösterilmiştir.)

Günümüzde konut mobilyası tasarımı, sürdürülebilirlik, ergonomi ve teknolojik entegrasyonu ön plana çıkarmaktadır. Çevre dostu malzemelerin kullanımı ve enerji tasarruflu üretim teknikleri, modern konut mobilyası tasarımında temel unsurlar haline gelmiştir. Ayrıca akıllı mobilyalar ve modüler tasarımlar, ev kullanıcılarının değişen ihtiyaçlarına esnek ve hızlı çözümler sunmaktadır. Teknolojinin ilerlemesi, mobilyaların işlevselliğini artırmakta ve kullanıcı deneyimini zenginleştirmektedir.

Zaman içinde konut mobilyası, farklı etkenler nedeniyle değişmiş, gelişmiş ve yeni işlevler ile anlamlar kazanmıştır. Günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası hâline gelmiş ve insanlık var oldukça gelişmeye ve değişmeye devam edecektir. Bu sürekli evrim, gelecekte konut mobilyası tasarımının daha yenilikçi, kullanıcı dostu ve çevreye duyarlı olacağının göstergesidir.

Şekil 2.9 Mobilya Tasarım Dönemleri Tarihsel Şeması

(URL-9’den yazar tarafından uyarlanmıştır.)

2.4 Küçük Metrekareli Konutlarda İç Mekan Mobilya İlişkisi:

Küçük metrekareli konutlarda mobilya ile iç mekân arasındaki ilişki, yalnızca işlevsellik düzeyinde değil; mekânın bütünsel kullanım biçimini etkileyen dinamik bir etkileşim alanı olarak karşımıza çıkar. Dar alanlara sahip konutlarda mobilyalar artık yalnızca oturma ya da uyuma gibi temel ihtiyaçlara hizmet etmekle kalmaz; aynı zamanda alanın düzenlenmesi, bölümlenmesi ve verimli kullanımı açısından da belirleyici rol üstlenir (Veral Emerge, 2019). Mekânsal sınırlamalar düşünüldüğünde, mobilya tercihleri kullanıcının değişken ihtiyaçlarına uyum sağlayarak günlük yaşam kalitesini doğrudan etkileyen temel bir unsura dönüşmektedir (Akçaova, 2019).

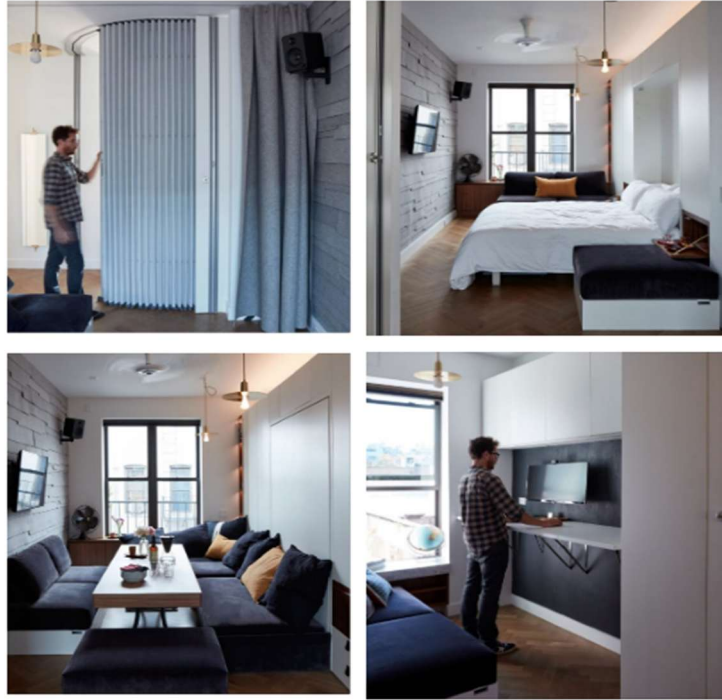
Bu doğrultuda, küçük konutlarda tercih edilen mobilyalar yalnızca kullanım kolaylığı sağlamakla kalmaz, aynı zamanda mekânın nasıl algılandığını ve nasıl kullanılacağını da yeniden tanımlar. Özellikle çok amaçlı ve esnek tasarıma sahip mobilyalar, bu tür yaşam alanlarında en uygun çözümleri sunar (Öztürk, 2022). Katlanabilir yataklar, gömme depolama birimleri veya açılır-kapanır masalar gibi elemanlar, aynı mekânda birden fazla işlevi karşılayarak hem kullanım kolaylığı sunar hem de hareket alanını artırır. Bu sayede mobilya, alanın esnekliğini artıran işlevsel bir tasarım öğesine dönüşür (Öztürk, 2022).

Ayrıca mobilyaların sadece fiziksel işlevleri değil, estetik etkileri de önemlidir. Hafif, açık renkli ve sade formlara sahip mobilyalar, küçük bir alanda dahi ferah bir atmosfer yaratabilir. Bu durum, görsel bütünlüğün korunmasını sağlarken, kullanıcıda mekânın olduğundan daha geniş algılanmasına katkı sunar (Üst, 2015). Mobilyaların bu estetik katkısı, kullanıcı konforunun artırılmasında da belirleyici bir rol oynar (Karaca, 2020).

Bu bağlamda, Life Edited Apartment (Şekil 2.9) küçük metrekareli konutlar için dikkate değer bir örnektir. New York'ta Graham Hill tarafından tasarlanan bu daire yaklaşık 39 m² büyüklüğünde olmasına rağmen, çok amaçlı mobilyalar ve akıllı depolama çözümleri sayesinde oldukça geniş ve işlevsel bir yaşam alanı sunmaktadır. Katlanabilir yataklar, açılır-kapanır yemek masaları, duvar içine gizlenen depolama birimleri ve modüler oturma elemanları sayesinde mekân günün farklı saatlerinde farklı işlevlere dönüşebilmektedir. Bu yaklaşım, küçük alanlarda yaşam kalitesini artırmanın yalnızca mobilya seçimiyle değil, aynı zamanda bu mobilyaların mekânla bütünleşen esnek kullanımıyla mümkün olabileceğini göstermektedir (Şekil 2.9). Ayrıca açık renk paleti,

minimal formlar ve ferah düzenleme anlayışı, mekânın olduğundan daha büyük ve aydınlık algılanmasını sağlamış; böylece kullanıcıya hem konforlu hem de estetik açıdan tatmin edici bir yaşam alanı sunulmuştur.

Sonuç olarak, küçük metrekareli konutlarda mobilya seçimi yalnızca yer tasarrufu sağlamaya yönelik bir karar değil , aynı zamanda yaşam kalitesini doğrudan etkileyen, konfor ve işlevselliği bir arada sunan bir tasarım stratejisidir. Bu bağlamda, her bir mobilya parçasının hem mekânın fiziksel sınırlarına hem de kullanıcının değişen ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olması beklenir. İç mekân ile mobilya arasındaki bu tamamlayıcı ilişki, sınırlı yaşam alanlarında estetik ve işlevsellik dengesini kurarak sürdürülebilir bir yaşam deneyimi sunmayı amaçlamaktadır.

Şekil 2.10 Life Edited Apartment

(URL-10)

3. BÖLÜM: KONUTLARDA ESNEKLİK VE MOBİLYA SEÇİMİ

3.1 Esneklik Kavramı

Esneklik kavramı, sabit ve kesin olmayan bir yapıyı ifade etmektedir. Gerek sosyal ilişkilerde gerekse organizasyon modellerinde esneklik kavramı, değişebilir kararlar ve

ihtiyaçları anlatmak için kullanılmaktadır. Mimari alanda ise farklı bakış açılarına bağlı tanımlamalar yapılmaktadır (Altınok, 2007) .

Esneklik, mekânın zaman içinde ortaya çıkan değişikliklere ve gelişmelere adapte olabilmesi, değişen gereksinimleri etkin şekilde karşılaması ve böylece yaşam süresi boyunca yüksek kaliteyi sürdürebilmesidir .

Esneklik, bir dış gücün etkisi altında uzamak, kısalmak, eğrilmek gibi şekil değişikliklerine uğradıktan sonra etkinin kalkmasıyla eski haline dönebilme özelliği taşır.

Bu, elastiklik olarak adlandırılmaktadır. Esneklik aynı zamanda bir cismin üzerindeki yükün kaldırılmasıyla ilk durumuna dönmesi olarak da tanımlanır. Esnek olma hali, elastiklik olarak ifade edilmektedir (Uzun, 2006) .

Bu kavram, farklı bağlamlarda kullanılabilen geniş bir anlam içermektedir. Genellikle, bir sistemin veya yapı elemanlarının belirli bir hareketlilik ya da uyarlanabilirlik göstermesi olarak değerlendirilir. Yapılar, farklı koşullar altında büyüyebilme veya küçülebilme özelliğine sahip olabilir. Elemanların hareketli bölmeler ya da mekân elemanları aracılığıyla değiştirilebilmesi de esnekliğin bir göstergesidir (Öcal, 2001).

Esneklik kavramı, bir yapı veya sistemin, kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına uyum sağlama yeteneği olarak da açıklanabilir. Bu özellik, yapı ya da sistemin elemanlarının eklenmesi veya çıkarılması ile bütünlüğünü kaybetmeden değişebilmesine imkân tanır. Aynı zamanda elemanlar ve ilişkileri, hareketli bölmeler veya mekân elemanları aracılığıyla değiştirilebilir (Uzel, 2001) .

Esneklik, üç temel aşamada ele alınmaktadır: tasarım esnekliği, yapım esnekliği ve kullanıcı esnekliği. Bu kavram, bir konut sisteminin kullanıcıların istekleri doğrultusunda şekillendirilebilmesi anlamına da gelir (Altınok, 2007) .

Bunun yanı sıra, esneklik kavramına ilişkin çeşitli diğer tanımlar, İslamoğlu 'nın (2014) alışmasında derlenmiştir. Buna göre, (Tapan, 1972) Yapı sistemini değiştirmeden, aynı tasarım ünitesinin farklı kullanıcı gereksinimlerine yanıt verebilmesi ve aynı hacimlerin birden fazla fonksiyon için kullanılabilmesi esnekliğin temel unsurlarındandır. "Değişebilirlik" ise, farklılaşan gereksinim ve eylemleri karşılamak için yapı sisteminin değişmesini gerektiren bir davranış olarak tanımlanmaktadır. Atasoy'a göre, esneklik değişkenliği temel alırken, uyum yeteneği minimum çaba ile değişen gereksinimlere adapte olabilmeyi ifade etmektedir (Atasoy, 1973). Oxman'a göre

esneklik, değişen şartlara uyum sağlama yeteneğidir. Değişebilirlik, genişleme gibi kavramlar ise esnekliğin alt türleri olarak değerlendirilmektedir (Oxman, 1975;  zkan, 1998).

Esneklik kavramı, 1950'lerin başında mimarlık terminolojisine girmiştir. Gropius (1954), yapıların anıt olarak değil, modern hayatın dinamik özelliklerine uyum sağlayan ve yaşam akışına hizmet eden esnek arka planlar olması gerektiğini belirtmiştir.(Forty,2000) O dönemde toplumcu yaklaşımlar ve kamu yararı ön plana çıktıkça, esneklik kavramı; kullanıcı rolü, erişilebilirlik gibi kavramlarla birlikte tasarım kalitesinin önemli bir ölçütü haline gelmiştir ( ncedayı, 2008) .

Yürekli'ye (1983) göre tasarım aşamasında yapılan düzenlemeler "tasarım esnekliği", kullanımdan sonraki değişiklikler ise "kullanım esnekliği" olarak adlandırılır. Tasarım esnekliği, mimara yapı sisteminin temel  er evesi içinde farklı ihtiyaçlara yönelik çözümler sunma imkanı verirken, kullanım esnekliği yapım tekniği ve sistem özelliklerinin önem kazandığı aşamadır .Schneider ve Till (2005, 2007), esnekliği mimari birimde çeşitlilik, zaman içinde uyum ve değişebilirlik, ayrıca yeni fonksiyonlara uyum sağlayabilme yeteneği olarak tanımlar. Bu bağlamda, tasarımcıların gelecekteki kullanıcı ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak esnek çözümler üretmesi gerekmektedir .

Altaş ve  zsoy (1993), esnekliği yapı sisteminde değişiklik olmadan farklı taleplere hizmet verebilme yeteneği olarak tanımlar ve bu yeteneğin sürdürülebilirlik açısından önemine vurgu yapar .

Sonuc olarak, esneklik yapısal, işlevsel ve sosyal boyutları birleştirerek mimarlıkta sürdürülebilirlik ve uzun ömürlülük için temel bir kavramdır. Esneklik, mimarlıkta yalnızca fiziksel bir nitelik olarak değil, aynı zamanda sosyal, işlevsel ve teknolojik bağlamlarda da ele alınan çok boyutlu bir kavramdır. Mekânların, kullanıcı ihtiyaçlarına, zamanın getirdiği değişimlere ve beklenmeyen durumlara uyum sağlayabilmesi; tasarım kalitesini ve sürdürülebilirliği doğrudan etkileyen bir faktör hâline gelmiştir. Aşağıdaki tablo, esneklik kavramına ilişkin çeşitli akademik tanımları ve bu tanımların temel yaklaşımlarını kronolojik sırayla özetlemektedir:

Tablo 3.1. Farklı esneklik tanımlamaları (yazar tarafından hazırlanmıştır)

Kaynak/yazar	Yıl	Temel Görüş
Tapan	1972	Esneklik, yapı sistemini değiştirmeden farklı kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verebilme yeteneğidir. Değişebilirlik, sistemin değişimini gerektirir.
Atasoy	1973	Esneklik değişkenliği esas alırken, uyum yeteneği minimum çabayla değişen gereksinimlere adapte olmayı ifade eder.
Oxman / Özkan	1975 / 1998	Esneklik, değişen koşullara uyum sağlama yeteneğidir. Değişebilirlik, genişleme gibi alt başlıklar altında değerlendirilir.
Yürekli	1983	Tasarım sürecindeki esneklik “tasarım esnekliği”, kullanım sonrası değişiklikler ise “kullanım esnekliği” olarak adlandırılır.
Altaş & Özsoy	1993	Yapı sistemi değişmeden, farklı ihtiyaçlara cevap verebilme kapasitesidir; sürdürülebilirlikle ilişkilidir.
Uzel	2001	Esneklik, bir yapının bütünlüğünü bozmadan, kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına uyum sağlayabilmesi anlamına gelir.
Öcal	2001	Esnek sistemlerde hareketli bölümlerle hacimlerin değiştirilebilir olması, sistemin adaptasyon kabiliyetini gösterir.
Uzun	2006	Esneklik, bir dış kuvvetle şekli değişen bir nesnenin eski hâline dönebilme özelliğidir. Bu fiziksel bir esneklik tanımıdır.
Altınok	2007	Esneklik; tasarım, yapım ve kullanım süreçlerine göre üç düzeyde incelenir. Kullanıcı ihtiyaçlarına göre şekillenebilirlik esastır.
İncedayı	2008	Esneklik, kullanıcı odaklı tasarımda kalite ölçütü olarak değerlendirilir; toplumsal değişimlere duyarlıdır.
Till & Schneider	2005 / 2007	Esneklik; mekânın zamanla değişime açık olması, farklı işlevlere adapte olabilmesi ve kullanıcı odaklı çözümler içermesidir.
Kronenburg	2015	Mimari esneklik, kullanıcıların mekân üzerinde doğrudan söz sahibi olabileceği dönüşüm süreçleriyle ilgilidir.

Gausa & Guallart	2017	Dijital araçlar yardımıyla kent ve mekânın “yeniden programlanabilir” olması gerektiğini savunur.
Vardeh & Schmidt	2018	Esnek iç mekân tasarımı, sürdürülebilirliği artırır; modüler sistemler ile esneklik sağlanır.
User-Centered Design Study	2019	Esnek tasarım, kullanıcının mekân üzerinde doğrudan etkili olabildiği, katılımcı süreçlere dayalıdır.
Chang & Hsieh	2020	COVID-19 süreciyle birlikte, yaşam alanlarının krizlere uyum sağlayacak şekilde esnek olması gerektiği vurgulanmıştır.
Mousavi & Alipour	2021	Akıllı ortamlarda esneklik, dijital sistemlerin kullanıcı ihtiyaçlarına göre adapte olabilmesidir.
FutuArch Network	2022	Esneklik, geleceğe yönelik senaryo üretimi ve çoklu kullanım analizleriyle etik bir tasarım yaklaşımı olarak ele alınır.
Karadeniz Univ. Study	2023	Eğitim yapılarının esnekliğini değerlendirmek amacıyla ölçülebilir kriterler geliştirilmiştir.
Systematic Review(Built Env.)	2024	Mimari çevrede esnekliğin tanımlarını ve bileşenlerini analiz eden kapsamlı bir literatür taraması sunar.
Library Flexibility Study	2024	Kütüphane mekânlarının dijital dönüşüme ve değişen kullanıcı alışkanlıklarına uygun olarak nasıl dönüştürülebileceği incelenmiştir.
FlexiArch Tool	2024	Mimari esnekliği nicel olarak ölçmeyi sağlayan dijital bir analiz aracıdır.
Aravena / ELEMENTAL	2024	Yarı tamamlanmış konut modeliyle kullanıcıya zamanla kendi ihtiyaçlarına göre mekânı geliştirme özgürlüğü tanır.
2025 Akademik Derleme	2025	Esneklik, zamana, kullanıcıya ve teknolojiye göre evrilen bir tasarım niteliği olarak yeniden tanımlanmaktadır.

3.2 Konutlarda İç Mekan Ve Mobilyada Esneklik

3.2.1 Konut İç Mekanında Esneklik:

Mekân, genel anlamıyla bir kimsenin, bir şeyin bulunduğu, bir eylemin gerçekleştiği ya da geçtiği yer olarak tanımlanmaktadır (Akçaova, 2019). Bu tanımdan hareketle konut iç mekânı da, bireyin gündelik yaşamını sürdürdüğü, çeşitli eylemleri gerçekleştirdiği ve zaman içerisinde farklı ihtiyaçlara göre dönüşüm geçirebilen bir yer olarak ele alınabilir. Bu bağlamda **esneklik**, mekânın yalnızca fiziksel yapısında değil; aynı zamanda işlevsel boyutunda da değişime açık olmasını ifade eder. Esnek iç mekânlar, farklı kullanım senaryolarına uyum sağlayabilen, kullanıcı ihtiyaçlarına göre dönüştürülebilen ve zaman içinde yeni işlevler üstlenebilen yapılar sunarak uzun ömürlü, sürdürülebilir ve kullanıcı dostu yaşam alanları yaratılmasına olanak tanır.

Esneklik kavramı, iç mekânda yer alan bölücülerin ve donatı elemanlarının yer değiştirilebilir ya da dönüştürülebilir özellikte olmasıyla doğrudan ilişkilidir. Bu tür bir tasarım yaklaşımı, konutun farklı zamanlarda değişen ihtiyaçlara cevap verebilmesini mümkün kılar (Altınok, 2007; Bayram, 2011). Özellikle günümüzde değişen aile yapıları, yaşam biçimleri ve mekânsal ihtiyaçlar göz önüne alındığında, esnek çözümler konut tasarımında daha da önemli hale gelmiştir. Örneğin, ailenin gelişimine göre büyüeyebilen ya da küçülebilen konutlar, iç mekânın donatılar aracılığıyla yeniden düzenlenmesine olanak tanıyan, çok fonksiyonlu ve esnek tasarım stratejileri sayesinde mümkün olabilmektedir.

Konut içerisindeki donatı elemanlarının modüler ve hareketli olması, kullanıcıya mekânı kişiselleştirme imkânı sunarken, aynı zamanda konutun yaşam süresi boyunca farklı ihtiyaçlara cevap verebilmesini sağlar. Böylece kullanıcı, mekânın sınırlarını yalnızca mimari strüktür değil, donatı elemanları aracılığıyla da şekillendirebilir. Bu durum, mekânın işlevsel sınırlarını genişlettiği gibi, kullanıcıyı mekân üzerinde daha etkin bir özne haline getirir. Özetle, konut iç mekânında esneklik, yalnızca fiziksel bir dönüşüm değil; aynı zamanda kullanıcı odaklı, dinamik bir yaşam deneyimi sunma potansiyeli taşıyan bir tasarım yaklaşımıdır (Akçaova, 2019; Altınok, 2007; Bayram, 2011).

Konut İç Mekanında Esneklik Örnekleri:

Van B Konutları :

Van B Konutları projesi, UNStudio ve Bauwerk işbirliği ile Münih'te tasarlanmış olup, iç mekân esnekliğinin çağdaş bir örneğini sunmaktadır. Tasarım, iç ve dış mekân arasında

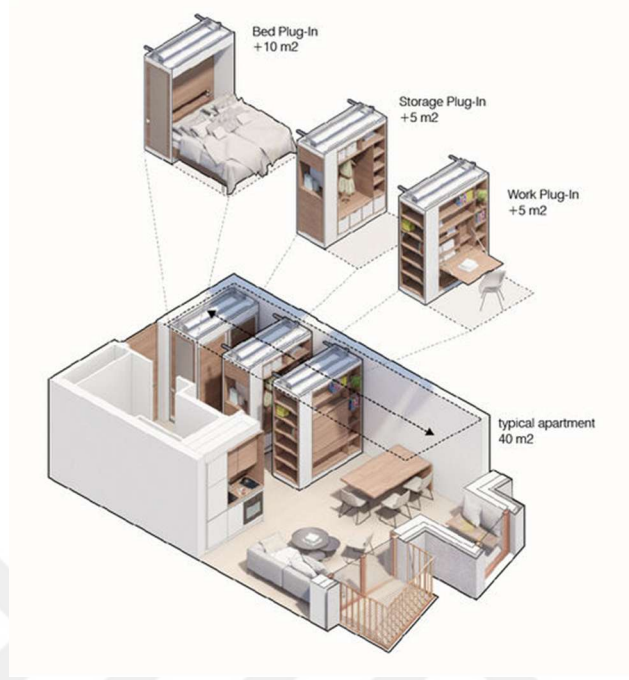
bir bağ kurmayı hedefleyerek, kullanıcıların doğayla bağlantısını güçlendirmekte ve yaşam alanlarını doğal çevreyle bütünleştirmektedir.

Şekil 3.1 Van B Projesi - Genel Görünüm / Kat Planı

(URL-11)

Proje, geleneksel alan sınırlarını ve sabit yapıları sorgulayarak kullanıcıları daha esnek bir yaşam tarzına yönlendirir. Tasarımda her öge farklı düzenlemelerde kullanılabilecek şekilde tasarlandığı için ev sahibi günlük ihtiyaçlarına uygun konfigürasyonları seçebilir. Öğeler birbirine entegre ve uyumlu biçimde tasarlandığından, kullanıcı hangi ögeyi seçerse seçsin birimler arasında bütünlük sağlanır.

Şekil 3.2 Van B Projesi / Mobilya Yerleşimi
(URL-12)

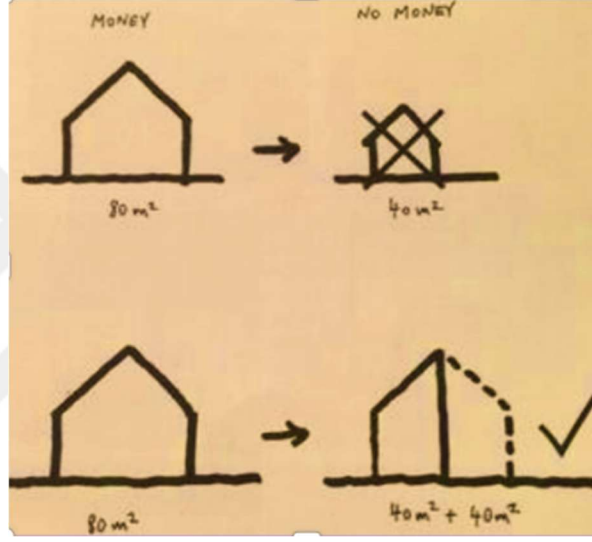
Günlük yeniden düzenleme imkânı: Sistem, sadece mevcut ihtiyaçları karşılamakla kalmayıp, gün içindeki farklı aktiviteler (çalışma, eğlence, uyuma, spor) için mekânın hızlıca yeniden düzenlenmesine olanak tanımaktadır. Mekânsal ve görsel genişleme: Büyük pencere ve çıkmalar, iç mekânı dışa uzatarak genişlik hissi yaratmakta ve mekân deneyimini zenginleştirmektedir.

Şekil 3.3 Van B Projesi / Mobilya Değişim Senaryosu
(URL-13)

Half-House Projesi :

Şilili mimar Alejandro Aravena ve ekibi Elemental tarafından geliştirilen Half-House projesi, konutlarda esneklik yaklaşımını somut olarak ortaya koyan önemli bir örnektir. 2010 yılında Şili’de gerçekleşen deprem sonrası ortaya çıkan barınma krizine yanıt olarak geliştirilen bu proje, yalnızca acil bir çözüm üretmekle kalmamış, aynı zamanda uzun vadede kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına uyum sağlayabilen bir konut modeli sunmuştur. Konut ölçeğinde esnekliğin yansımaları:

Şekil 3.4Yarım Ev / Half House Fikri Krokisi

(URL-14)

Kademeli büyüme: İlk etapta konutların yalnızca yarısı inşa edilmiş, geri kalan kısım ise kullanıcıların ilerleyen dönemlerde kendi ihtiyaç ve imkânlarına göre tamamlamasına bırakılmıştır. Bu durum, konutların zaman içinde gelişebilmesine olanak tanımıştır.

Kullanıcı katılımı: Konutun ikinci yarısının kullanıcı tarafından şekillendirilmesi, mekânın bireysel gereksinimlere uygun biçimde esneyebilmesini sağlamış, aynı zamanda kişisel tercihlerin mekâna yansımaya imkân vermiştir.

Modüler sistem: İnşa edilmeyen kısım, rastgele bırakılmamış; aksine genişlemeye uygun modüler bir boşluk olarak tasarlanmıştır. Böylelikle eklenen bölümler, mevcut yapı ile uyumlu bir bütünlük oluşturabilmiştir.

Fonksiyonel esneklik: Kullanıcılar ekledikleri kısımları farklı işlevlerle değerlendirebilmiş; kimi zaman ek bir yatak odası, kimi zaman oturma alanı veya mutfak

olarak kullanabilmiştir. Bu durum, konut iç mekânında işlevsel çeşitliliğe zemin hazırlamıştır.

Sürdürülebilirlik: Yalnızca yarım konutun inşa edilmesi, başlangıçta maliyet ve kaynak tüketimini azaltmış; aynı zamanda uzun vadede esnek ve sürdürülebilir bir barınma modeli geliştirilmesine katkı sağlamıştır.

Şekil 3.5 Yarım Ev / Half House - Genel Görünüm
(URL-15)

Pivot Apartment Projesi :

Alan: 38 m² ,Yer: New York ,Şehri, ABD , Yıl: 2016

Brooklyn merkezli Architecture Workshop PC, ödüllü Pivot Apartment projesinde, New York City'deki yaklaşık 400 metrekarelik savaş öncesi bir stüdyo daireyi, İsviçre Çakısı'nın kompakt ve çok işlevli tasarımından ilham alarak esnek bir yaşam alanına dönüştürdü.

Amerikan Mimarlar Enstitüsü'nün 2016 İç Mimarlık Enstitüsü Onur Ödülü'ne layık görülen bu tasarım, "Bu 400 metrekarelik stüdyo dairenin birden fazla kimliği var" şeklinde tanımlanıyor. "Burası rahat bir yatak odasına sahip bir ev, yatak odası olmayan bir yaşam alanı veya on arkadaşın ağırlanabileceği bir yemek salonu olabilir." Küçük yaşam alanlarını ödüllendiren prestijli bir tasarım ödülü almak, alanın akıllıca ve sofistike bir şekilde kullanıldığı projelere olan ihtiyacı vurguluyor. Artan kentsel nüfus, değişen

aile yapıları ve insanların temel yaşam alanı ihtiyaçlarını yeniden değerlendirmesiyle birlikte, çok işlevli ve modüler tasarımlar giderek önem kazanıyor.

Pivot Apartment, yerleşik modüler duvarlar ve fonksiyonel mobilyalarla küçük alanların esnekliğini artırıyor. Özellikle özel tasarlanmış bir dolap duvarı hem depolama alanı sunuyor hem de ana duvara entegre şekilde kullanılabilir. İhtiyaca göre dışa doğru dönebilen bu duvar, yaşam alanlarını dinamik olarak şekillendirebiliyor. Çalışma alanını oturma odasından ayıran kısmi bir bölme işlevi görebildiği gibi, arka duvarda gizlenen ve gerektiğinde açılarak kullanılabilen bir yatak ile tam teşekküllü bir yatak odasına da dönüşebiliyor

Şekil 3.6 Pivot Apartment iç görünüm – New York City (2016).

(URL-16)

Dairede aynı zamanda modüler masa yüzeyleri bulunuyor; bu yüzeyler yemek hazırlığı ve evde çalışma için kullanılabilir. Dönüştürülebilir iki kanepesi sayesinde daire, altı kişilik konaklama kapasitesine sahip. Mimarların açıklamasına göre, "Stüdyo daireler genellikle daha ekonomik konut seçenekleridir; yatak odası, oturma odası ve yemek alanının aynı

mekânda bulunduğu bu yapılar, misafir ağırlarken zorluk yaratabilir." Bu nedenle, "Mimarlık ve mobilya arasındaki sınırları bulanıklaştıran çok amaçlı dolaplara yatırım yapmak, misafirlerin yemek yerken yatak odasında olduklarını hissetmedikleri ve alanın düzenli kalabildiği küçük daireler için doğal bir çözüm sunuyor. Pivot Apartment, sınırlı yaşam alanlarını daha işlevsel ve estetik hale getiren tasarım anlayışıyla, küçük konut tasarımında ilham verici bir örnek oluşturuyor

3.2.2 Konut Mobilyasında Esneklik :

Günümüzde yaşam biçimlerinin dönüşmesi, konut alanlarının küçülmesi ve kullanıcı gereksinimlerinin çeşitlenmesi gibi faktörler doğrultusunda, yalnızca iç mekân tasarımı değil, mobilya seçimi de esneklik ilkeleri çerçevesinde ele alınmaktadır. Mimari ölçekte sağlanan esnekliğin işlevselliğini artırmak ve mekânın daha verimli kullanılmasına katkı sağlamak amacıyla, mobilyaların da dönüşebilir, çok işlevli ve kullanıcıya uyum sağlayabilir nitelikte olması beklenmektedir. Bu bağlamda esnek mobilya, yalnızca işlevsel bir donatı ögesi değil; aynı zamanda kullanıcı yaşam tarzlarını destekleyen, mekânla bütünleşen dinamik bir çözüm önerisi olarak değerlendirilmektedir.

Wang (2013) ve Gomes, Pedro ve Almendra (2015) çalışmalarına göre, mobilyada esneklik; çok işlevlilik, modülerlik ve dönüştürülebilirlik gibi üç temel özelliklerle ifade edilmektedir. Bu sınıflama, hem küçük metrekareli konutlarda alan verimliliğini artırmakta hem de farklı yaşam senaryolarının uygulanmasına olanak sağlamaktadır.

Çok İşlevlilik:

“Çok işlevli mobilyalar, esnek bir yöntem olarak mekânın sürdürülebilirliğini artırabilir ve aynı anda birden fazla işlevi yerine getirerek yaşam kalitesini geliştirebilir.”

Husein, H. A. 2021

Mobilyalar yalnızca estetik bir unsur olarak değil, aynı zamanda gündelik yaşamın getirdiği gereksinimlere pratik ve konforlu çözümler sunacak şekilde düşünülmelidir. Bu nedenle, estetikle birlikte işlevsellik de büyük önem taşımaktadır. Üst (2015), işlevselliği, mobilyanın kullanıcı ihtiyaçlarına yönelik çözüm sunabilme kapasitesi olarak tanımlamaktadır.

Bir mobilya birden fazla amaca hizmet edecek şekilde tasarlandığında bu tür ürünler "çok

işlevli mobilya" olarak adlandırılır. Bu yaklaşım özellikle sınırlı mekânlarda yaşayan kullanıcılar için büyük avantaj sağlamaktadır. Ancak yalnızca küçük alanlarla sınırlı kalmayan bu tür tasarımlar, farklı mekân boyutlarında da yaşam kalitesini artırarak günlük hayatı kolaylaştırmaktadır. Brown (2005) ,Husein (2021)

Örneğin, tek bir mobilya birimi ihtiyaca göre farklı işlevler üstlenebilmektedir. Şekil 3.1’de görüldüğü gibi, bu tasarım tekli veya çiftli masa olarak kullanılabildiği gibi, aynı zamanda bir koltuk ya da dinlenme yatağına da dönüşebilmektedir. Bu çok yönlü kullanım, özellikle küçük mekânlarda pratiklik ve esneklik sağlamaktadır.

Şekil 3.7 Çok işlevli balkon koltuğu - Julia Galve
(URL-17)

Bunun yanı sıra, "Nar" isimli sehpa tasarımı, kitaplık ve sehpa işlevlerini bir araya getirmesi bakımından dikkat çekici bir örnektir. Bu tasarımda kitaplar, ince metal levhalara dikey olarak yerleştirilmekte, böylece hem taşınmakta hem de düzenli biçimde saklanmaktadır. Levhaların üst kısmında kaydırılabilir tepsiler yer almakta ve bu sayede kitaplar tozdan korunmakta, sehpa olarak kullanılabilirlik kazandırılmaktadır (Üst, 2015)

Şekil 3.8 “Nar” kitaplık sehpa – Tasarım: Ömer Ünal.
(URL-18)

Modülerlik:

Modüler mobilyalar, farklı parçalardan oluşan, yeniden düzenlenebilir ve ihtiyaca göre biçimlendirilebilen yapılar sunar. Özellikle sınırlı alanlarda önemli bir esneklik sağlarlar (Bayram, 2011). Burdurlu & Ejder (2000), modülerliği; oransal bölünmeler aracılığıyla kullanıcının ihtiyaçlarını karşılayacak sistemler oluşturmak ve bu modülleri yan yana ya da üst üste getirerek mekânın değişen koşullarına göre yeniden düzenlemek olarak tanımlar.

Bu yaklaşımda hedef, mobilyaların tek bir bütün olarak değil; parçaların bir araya gelmesiyle oluşan yapılar şeklinde kurgulanmasıdır. Modüler mobilyaların en önemli avantajlarından biri, birbirinden bağımsız modüllerin bir araya getirilerek farklı mekânlara kolayca uyum sağlayabilmesidir. Genellikle çok amaçlı ve bütünleşik yapılar oluşturan bu sistemler, boyutsal özellikleri sayesinde mekânda her yöne genişlemeye olanak tanır Yüksel & Topçu (2023) ile Veral Emerce (2019), modüler mobilyaların zaman içinde parçalanabilir, ayrılabilir ya da yeniden birleştirilebilir özellikleriyle esneklik sağladığını; bu yönüyle küçük konutlar için oldukça uygun olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, modüler yaklaşımlar günümüzde dijitalleşme ve mobil

öğrenmenin yaygınlaşması ile birlikte iç mekânda teknolojik dönüşümle bütünleşen esnek çözümler olarak da değerlendirilmektedir (Topaloğlu, 2020).

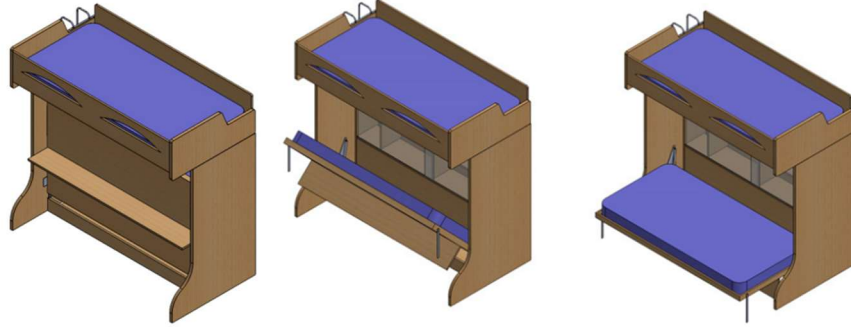

Şekil 3.9 Modüler mobilyalar
(URL-19)

Dönüştürülebilirlik:

Günümüzde hızla artan nüfus ve azalan yaşam alanları, kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına uyum sağlayabilen akıllı ve dönüştürülebilir mobilya çözümlerinin önemini artırmaktadır. Bu bağlamda, dönüştürülebilir yatak küçük konutlarda konfor ve mekânsal verimliliği bir arada sunan esnek mobilya örneklerinden biridir. 2022 yılında Federal Teknoloji Üniversitesi (Akure) tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, sınırlı alanlarda çoklu işlev sunmayı amaçlayan yenilikçi bir dönüştürülebilir yatak tasarımı ele alınmıştır. Bu tasarım, akıllı bir katlanma mekanizması sayesinde yatağın gündüzleri duvar içerisine gizlenmesini veya oturma birimine dönüşmesini sağlamaktadır. Böylece kullanıcı, aynı mekânı hem uyuma, hem çalışma hem de depolama amacıyla kullanabilmektedir.

Bu tür mobilyalar, işlevsel dönüşüm özelliği sayesinde hem rahatlığı hem de estetik bütünlüğü koruyarak mekânın farklı amaçlara uyum sağlamasına olanak tanır. Tasarım, kullanım kolaylığı ve işlevler arası geçiş hızını ön planda tutan yapısal ve mekanik bir sistemle desteklenmiştir. (Asonja ve Alare, 2022).

Şekil 3.10 Dönüştürülebilir Mobilya Tasarımı Görseli

(URL-20)

3.4 Esneklik kriterleri:

Farklı yazar ve araştırmacıların konutta esneklik konusundaki görüşleri Tablo 3.2 de özetlenmiştir.

Tablo 3.2. Esneklik Kriterleri (yazar tarafından hazırlanmıştır)

Yazar /Yıl/ kaynak	Esneklik Kriterleri	Açıklama	Kaynak
Özge İSLAMOĞLU 2014 (OKULLARDA ESNEKLİK STRATEJİLERİNİN BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR YÖNTEM ÖNERİSİ)	1. Birleştirilebilme /Bölünebilme 2. Hareketlilik 3. Çok amaçlı kullanım 4. Eklenebilme/ çıkartılabilme 5. Modülerlik 6. Nötr alanlar 7. Farklı plan tipleri 8. Sürdürülebilirlik 9. Özgürlük 10. Kullanıcı Katılımı 11. Kişiselleştirme	Özge İslamoğlu'nun çalışması, okul ortamında esnekliği artırmanın önemini vurgulamaktadır. Çalışma, kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına uygun mekân tasarımının gerekliliğini ortaya koymaktadır	Hertzberger, 1991 Hertzberger, 2009a Hertzberger, 2009b Habraken, 1998 Brand, 1994 Bentley, 2001 Kronenburg, 2007 Lefebvre, 1991 Farokhifrouzi, 2019 Abbasian et al., 2017

Priyom BANERJEE & Manika GEOL 2023 (FLEXIBLE ARCHITECTURE: RETHINKING THE INDOOR BUILT ENVIRONMENT)	1. Zamana uyum sağlama 2. Hızlı dönüşebilirlik 3. Taşınabilirlik / Hareketlilik 4. Yapı sistemleriyle entegrasyon 5. Sabit ve esnek alanlar 6. Mekân verimliliği 7. Sürdürülebilirlik	Banerjee ve Goel'in çalışması, iç mekânlarda esnekliğin önemini vurgulamaktadır. Çalışma, tasarım seçeneklerini değerlendirmek ve esnekliği analiz etmek için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır.	Hertzberger,1991 Abbasian et al., 2017 Lefebvre, 1991 Farokhifrouzi, 2019 Kronenburg, 2007 Habraken, 1998 Brand, 1994 Bentley, 2001
Robert KRONENBURG 2007 (FLEXIBLE ARCHITECTURE: THE CULTURAL IMPACT OF RESPONSIVE BUILDING)	1. Uyarlanabilirlik 2. Dönüşebilirlik 3. Taşınabilirlik 4. Etkileşim 5. Çok amaçlı kullanım	Kronenburg'un çalışması, esnekliğin kullanıcıların değişen ihtiyaçlarıyla ilişkisini vurgulamaktadır. Çalışma, esnek stratejilerin bağlamsal ve kültürel etkilerini açıklamak için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır.	Heidegger, 1993 Ito, 2004 Kronenburg, 2001 Kronenburg, 2002 Nitschke, 199 Oliver, 1975 Rybczynski, 1987

Bu bölümde, esneklik kriterleri literatür temelli olarak incelenmiştir. Özge İslamoğlu'nun (2018) doktora tezine göre, özellikle eğitim yapıları bağlamında mekânsal esnekliği artırmayı amaçlayan bir dizi önemli Kriter öne çıkmaktadır.

İslamoğlu, Hertzberger'in çalışmalarına dayalı olarak, mekânsal esnekliği artıran kriterleri ele almış ve şunlara odaklanmıştır: birleştirilebilme/bölünebilme, hareketlilik, çok amaçlı kullanım, ekleme/çıkarma imkânı, ve nötr alanlar, ayrıca kullanıcıların mekânı değişen ihtiyaçlarına göre uyarlayabilme kapasitesinin önemini vurgulamıştır.

Banerjee ve Goel (2023) ise iç mekân ölçeğinde esnekliği ele alarak kriterleri genişletmiş; bunlar arasında zamana uyum, hızlı dönüşebilirlik, taşınabilirlik, yapı sistemi ile entegrasyon, sabit ve esnek alanlar, mekân kullanım verimliliği ve sürdürülebilirlik yer almaktadır. Bu Kriterler, iç mekân tasarımında esnekliğin derecesini sistematik olarak

değerlendirmek için bir çerçeve sunmaktadır.

Kronenburg (2007) ise esnekliği kültürel bağlamda ele almış ve uyarlanabilirlik, dönüşebilirlik, taşınabilirlik, etkileşim ve çok amaçlı kullanım gibi kriterlerle tasarımın değişen kullanıcı ihtiyaçlarına yanıt verme kapasitesini açıklamıştır.

bu çalışma kapsamında farklı araştırmaların esneklik parametreleri ve özellikleri incelenmiş ve analizde kullanılmak üzere aşağıdaki kriterler belirlenmiştir.

bu kriterlerin oluşturulmasında konut içmekanı ve mobilyası bağlamında değerlendirmeler yapılmıştır.

1. Taşınabilirlik / Hareketlilik
2. Dönüşebilirlik
3. Birleştirilebilme / Bölünebilme
4. Modülerlik
5. Çok Amaçlı Kullanım
6. Uyum sağlayabilme

Bu Kriterler, 25 projenin analiz edileceği bir sonraki bölümdeki çalışma için temel çerçeveyi oluşturmakta olup, bu analizde her küçük konut birimi ayrı ayrı bu altı Kriter açısından değerlendirilecek, böylece her bir birimin farklı işlevlere uyum sağlama kapasitesi ve alanın verimli kullanım potansiyeli ölçülebilecektir.

4. BÖLÜM: KÜÇÜK METREKARELİ KONUTLARDA ESNEK MEKAN VE MOBİLYA KULLANIMININ ANALİZİ

4.1 Analizi Yapılan Konutların Seçimi :

Bu çalışmada, projelerin seçimi için temel kaynak olarak ArchDaily platformu kullanılmıştır. ArchDaily, dünya çapında mimarlık ve iç mekan tasarımı alanında en bilinen platformlardan biridir. Platform, güncel projeler, ürünler, tasarım çözümleri, etkinlikler ve yarışmalar hakkında kapsamlı bilgiler sunmakta ve araştırmacılar ile öğrenciler için güvenilir bir kaynak oluşturmaktadır (URL-21)

ArchDaily, özellikle mimarlar ve tasarımcılar ile birlikte mimarlık öğrencilerini ve araştırmacıları hedeflemektedir. Bu sayede platformdaki projeler hem profesyonel bir

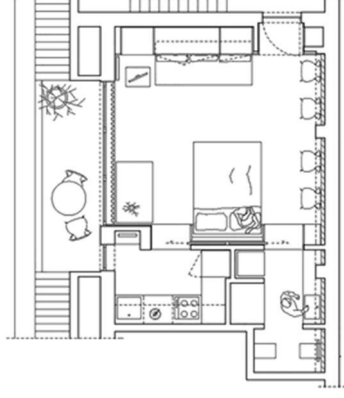
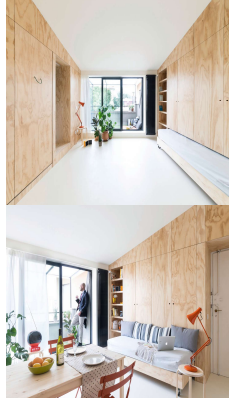
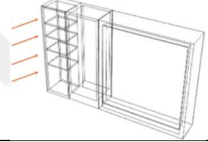
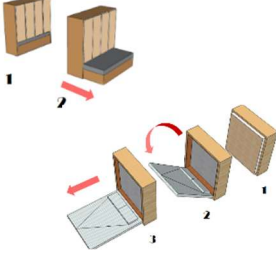
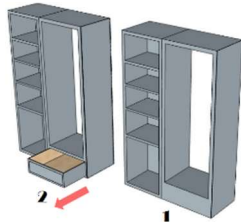
düzeye sahiptir hem de gerçek hayatta uygulanmış örnekler üzerinden esnek tasarım uygulamalarını incelemeye olanak sağlar. Ayrıca platform, projeleri farklı coğrafi ve kültürel bağlamlarda sunarak, uluslararası karşılaştırmalar yapmayı ve çalışmanın kapsamını genişletmeyi mümkün kılar.

Bu çalışmada, mimarlık literatürünün önemli bir kaynağı olan ArchDaily platformunda yer alan 50 m²'den küçük konut projeleri incelenmiştir. Çalışma kapsamına alınacak projeler; konut iç mekânının okunabilir olması, mekân ve mobilya hakkında detaylı bilgi ve görsel içermesi ve tez kapsamında belirlenen esneklik kriterlerini karşılaması gibi belirleyici seçim ölçütlerine göre seçilmiştir.

Araştırma kapsamında analiz edilmek üzere seçilen konutlar, Çin, Japonya, Avrupa, Brezilya, Arjantin, İspanya, Avustralya, Rusya ve Fransa gibi farklı ülkelerde tasarlanmış ve uygulanmış örneklerdir. Bu çeşitlilik, farklı coğrafi ve kültürel bağlamlardaki konutların karşılaştırılmasına ve esnek tasarım yaklaşımlarının küresel ölçekte değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır.

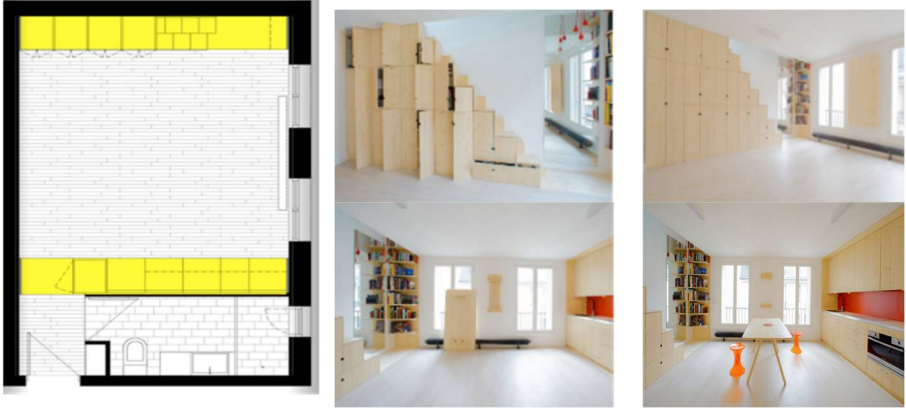
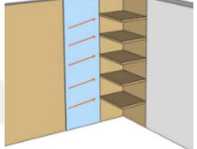
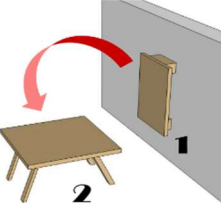
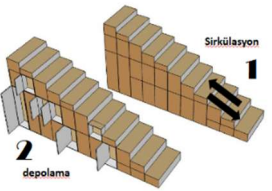
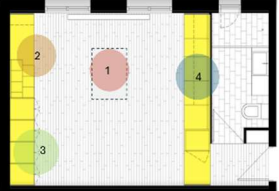
4.2 Konut İç Mekanlarının Mobilya Bağlamında Analizi:

Tablo 4.2.1 . Batipin Flat - Örnek 1

• Tasarımcı: studio wok • Yer: Milano, İtalya • Proje Alanı: 28 m² • Tamamlanma Yılı: 2015 • Kategori: Yenileme / Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

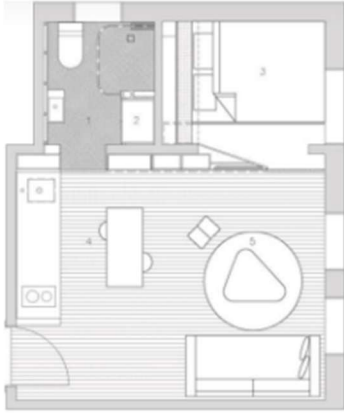
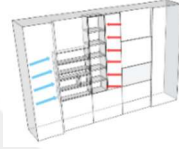
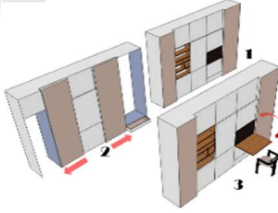
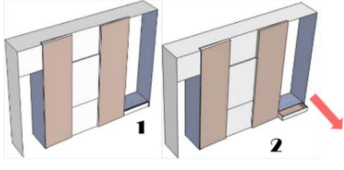
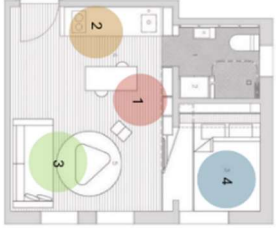
Analiz tablosu incelendiğinde, yatak ve dolap mobilyalarının dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, merdivenin çok amaçlı olarak depolama işlevine dönüştüğü ve dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı görülmektedir ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.2 Apartment in Paris - Örnek 2

• Tasarımcı : Brad Swartz Architect • Yer: Avustralya • Proje Alanı: 27 m² • Tamamlanma Yılı: 2014 • Kategori: Yenileme / Küçük Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

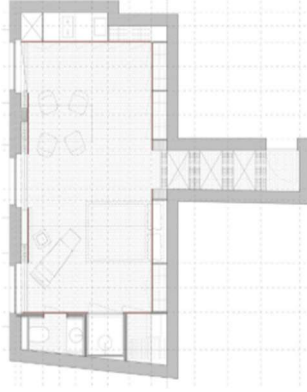
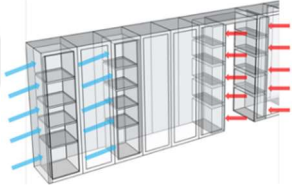
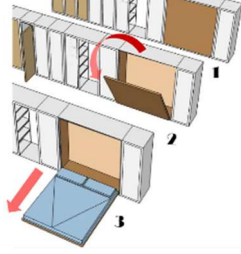
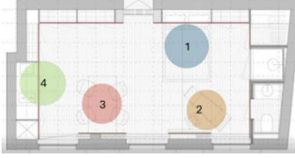
Analiz tablosu incelendiğinde, yatak ve dolap mobilyalarının dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, merdivenin çok amaçlı olarak depolama işlevine dönüştüğü ve dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı görülmektedir ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.3 Darlinghurst Apartment - Örnek 3

• Tasarımcı : Brad Swartz Architect • Yer: Avustralya • Proje Alanı: 27 m² • Tamamlanma Yılı: 2014 • Kategori: Yenileme / Küçük Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilirlik / Bölünebilirlik	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

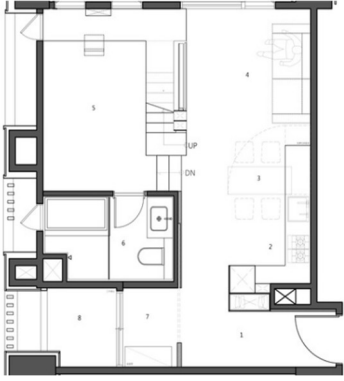
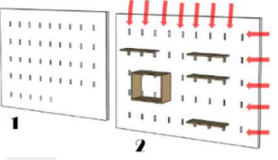
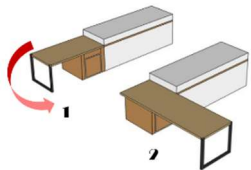
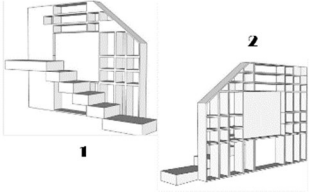
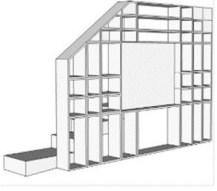
Analiz tablosu incelendiğinde, (Tetris duvarı) mobilyanın dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, merdivenin çok amaçlı olarak depolama işlevine dönüştüğü ve dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı görülmektedir. Plan, günün farklı zamanlarında şu işlevlere dönüştürülebilir, konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.4 Casa 30x30 - Örnek 4

• Tasarımcı: Estudio Astiz • Yer: Madrid, İspanya • Proje Alanı: ~35 m² • Tamamlanma Yılı: 2017 • Kategori: Yenileme / Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	Yok
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

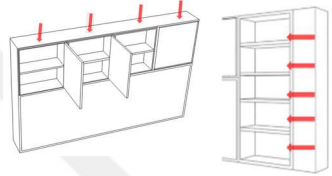
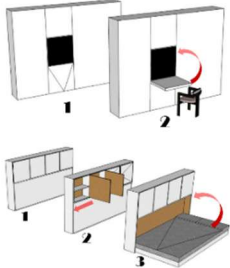
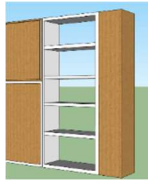
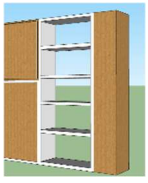
Analiz tablosu incelendiğinde, yatak mobilyanın dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı görülmektedir ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.5 Apartment X - Örnek 5

• Tasarımcı : KC Design Studio • Yer: Taipei, Tayvan • Proje Alanı: 40 m² • Tamamlanma Yılı: 2018 • Kategori: Yenileme / Küçük Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1. Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4. Modülerlik	
2. Dönüştürülebilirlik		5. Çok Amaçlı Kullanım	
3. Birleştirilebilirlik / Bölünebilirlik		6. Uyum sağlayabilme	

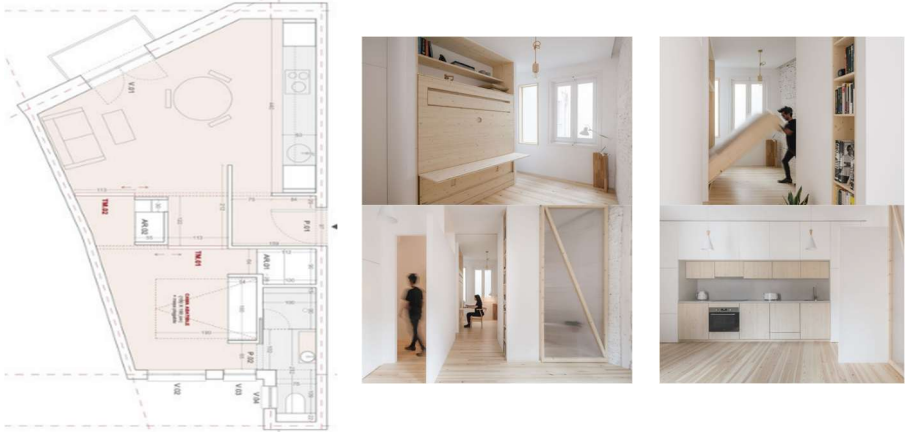
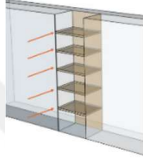
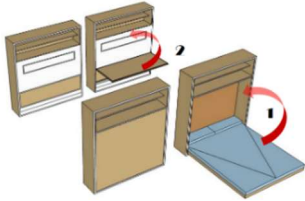
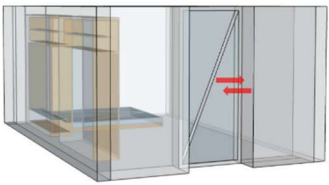
Analiz tablosu incelendiğinde, Mutfak masasının mobilyasında dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, Raflı duvar birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı ve merdivenin çok amaçlı olarak hem depolama hemde sirkülasyonu aynı zamanda bölücü olarak işlevine dönüştüğü görülmektedir. ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.6 Xadrez Apartment - Örnek 6

• Tasarımcı : UMA Collective • Yer: Lizbon, Portekiz • Proje Alanı: 50 m² • Tamamlanma Yılı: 2014 • Kategori: Yenileme / Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1. Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4. Modülerlik	
2. Dönüştürülebilirlik		5. Çok Amaçlı Kullanım	
3. Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

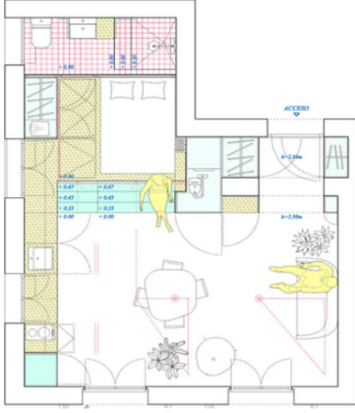
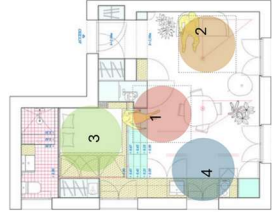
Analiz tablosu incelendiğinde, Yatak ve çalışma masası mobilyasında dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, Dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı ve dolap çok amaçlı olarak hem depolama hemde de bölücü olarak işlevine dönüştüğü görülmektedir. ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.7 Multiple House - Örnek 7

• Tasarımcı : P+S Estudio de Arquitectura • Yer: Madrid, İspanya • Proje Alanı: 45 m² • Tamamlanma Yılı: 2021 • Kategori: Yenileme / Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	Yok
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

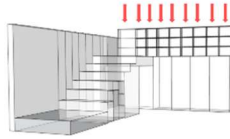
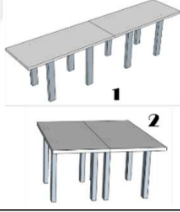
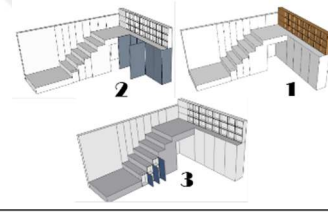
Analiz tablosu incelendiğinde, Yatak mobilyasında dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, Dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı ve Hareketli panellerle bir bölücü olarak işlevine dönüştüğü görülmektedir ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.8 Yojigen Poketto - Örnek 8

▪ Tasarımcı : elii (Uriel Fogué, Eva Gil, Carlos Palacios) ▪ Yer: Madrid, İspanya ▪ Proje Alanı: 33,6 m² ▪ Yapım Yılı: 2017 ▪ Kategori: Yenileme / Mikro Daire Tasarımı	 		
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1. Taşınabilirlik / Hareketlilik		4. Modülerlik	
2. Dönüştürülebilirlik		5. Çok Amaçlı Kullanım	
3. Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

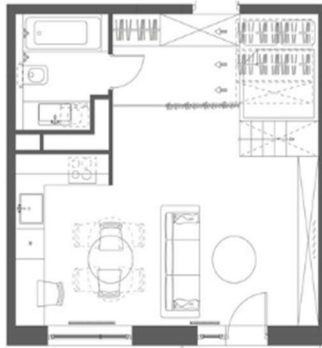
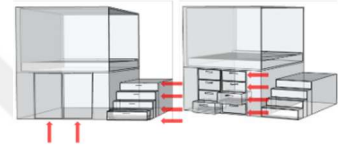
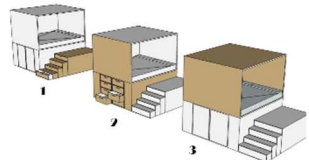
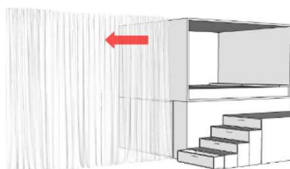
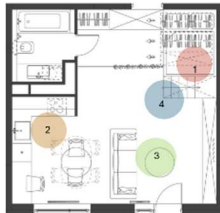
Analiz tablosu incelendiğinde, Merdiven mobilyası taşınabilir ,mutfak tezgahında dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, perde ünüsü bir bölücü olarak işlevine görülmekte, Dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı ve merdivenin çok amaçlı olarak hem depolama hemde sirkülasyon ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.9 22 m² Apartment in Taiwan - Örnek 9

• Tasarımcı : A Little Design • Yer: Taipei, Tayvan • Proje Alanı: 22 m² • Tamamlanma Yılı: 2015 • Kategori: Yenileme / Mikro Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

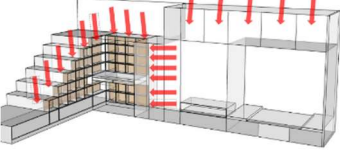
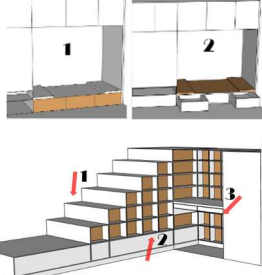
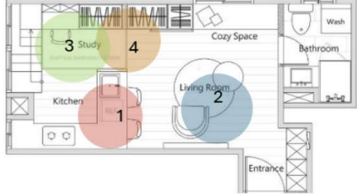
Analiz tablosu incelendiğinde, çalışma masası mobilyasının dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı ve merdivenin çok amaçlı olarak hem depolama hem de sirkülasyon işlevi gördüğü belirlenmiştir, konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.10 35m² Flat - Örnek 10

• Tasarımcı: Studio Bazi • Yer: Moskova, Rusya • Proje Alanı: 35 m² • Tamamlanma Yılı: 2015 • Kategori: Konut – İç Mekân Tasarımı		 	
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüşebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

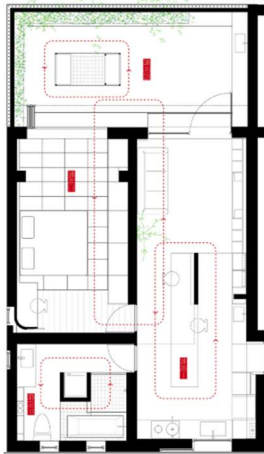
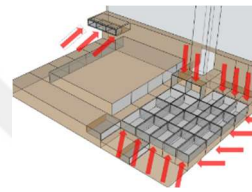
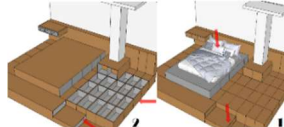
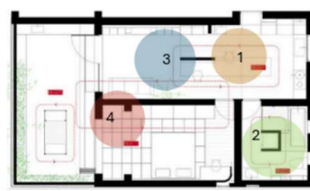
Analiz tablosu incelendiğinde, merdiven ve dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı; merdivenin ise çok amaçlı olarak hem depolama, hem sirkülasyon hem de yatak işlevi gördüğü belirlenmiştir. Ayrıca, perde birimi alanı bölücü bir unsur olarak işlev görmektedir, konut mekânı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.11 Mião Mião Apartment - Örnek 11

• Tasarımcı: Studio Bazi • Yer: Moskova, Rusya • Proje Alanı: 35 m² • Tamamlanma Yılı: 2015 • Kategori: Konut – İç Mekan Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüşebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

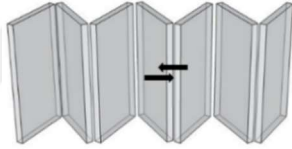
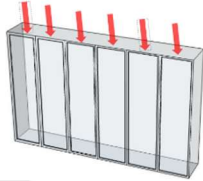
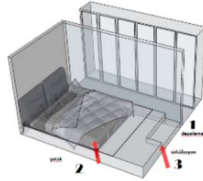
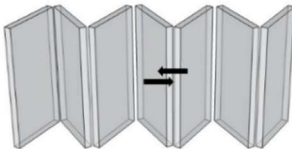
Analiz tablosu incelendiğinde, merdiven ve dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı; merdivenin ise çok amaçlı olarak hem depolama hem sirkülasyon hem de çalışma masası işlevi gördüğü belirlenmiştir ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.12 Her and Its House - Örnek 12

• Tasarımcı: Atelier Yipian (Şanghay, Çin) • Yer: Pudong, Çin • Alan: 50 m² • Yapım Yılı: 2022 • Kategori: Daire İç Mekan Yenileme		 	
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüşebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

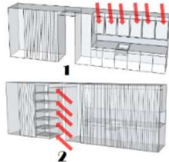
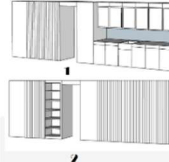
Analiz tablosu incelendiğinde, zemine entegre edilmiş depolama birimlerinin modüler bir yapıda tasarlandığı ve bu alanın hem depolama hem de yatak işlevi gördüğü belirlenmiştir, konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.13 The Folded Apartment - Örnek 13

• Tasarımcı: More Design Office • Yer: Şanghay, Çin • Alan: 50 m² • Yapım Yılı: 2014 • Kategori: Daire İç Mekân Yenileme			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik		4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

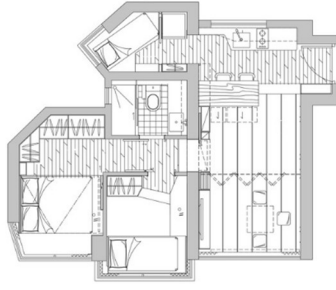
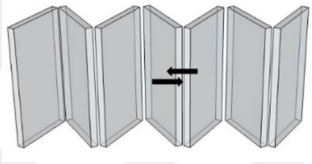
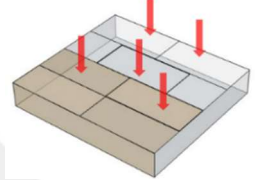
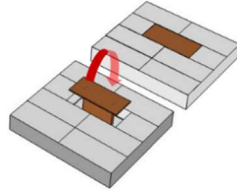
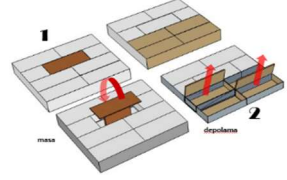
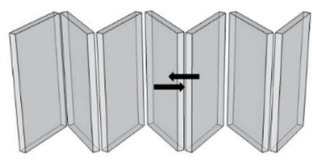
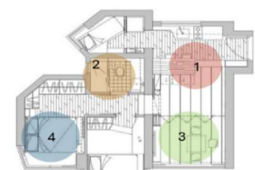
Analiz tablosu incelendiğinde, mekânın hafif panellerle oluşturulmuş bölücü bir unsur aracılığıyla tanımlandığı; depolama birimlerinin modüler bir yapıda tasarlandığı ve çok amaçlı olarak hem depolama hem sirkülasyon hem de yatak alanı işlevi gördüğü belirlenmiştir ,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.14 33 Apartment - Örnek 14

• Tasarımcı: Soek Arquitetura • Yer: São Paulo, Brezilya • Proje Alanı: 33 m² • Tamamlanma Yılı: 2020 • Kategori: Konut – İç Mekân Yenileme / Küçük Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik		4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

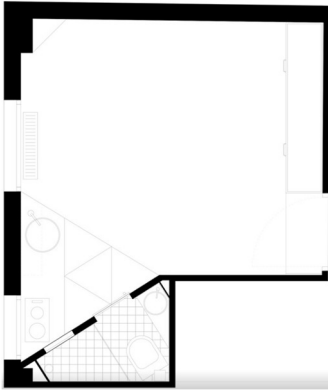
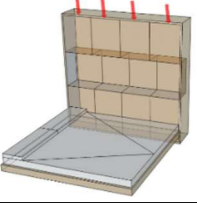
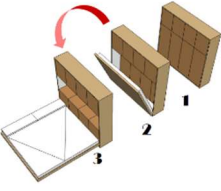
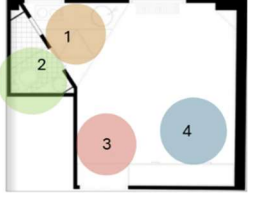
Analiz tablosu, mutfaktaki rafların hareketli bölmelerle gizlenebildiğini ve alanın mutfak olmadan oturma odası olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Modüler yapı, mutfaktaki çekmecelerdeki depolama birimlerinde öne çıkmaktadır. Mutfak dolabı ise çok amaçlı olarak görülmektedir ,konut mekânı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.15 Smart Zendo - Örnek 15

• Tasarımcı: Sim-Plex Design Studio • Yer: Hong Kong • Proje Alanı: 49 m² • Yapım Yılı: 2019 • Kategori: İç Akıllı Yaşam Tasarımı	 		
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik		4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

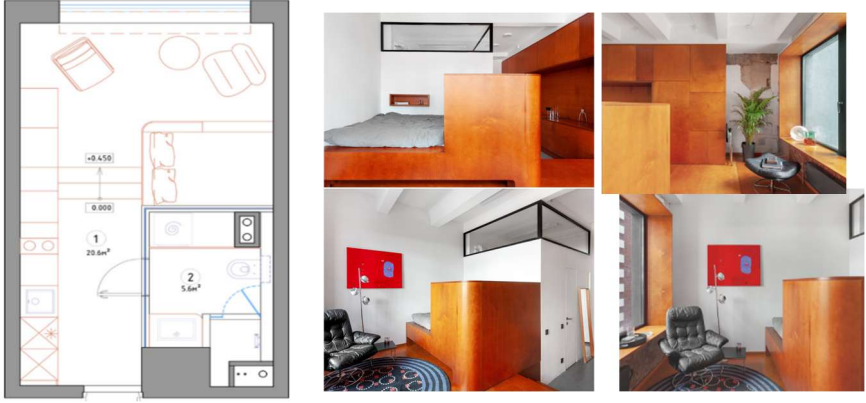
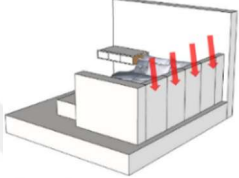
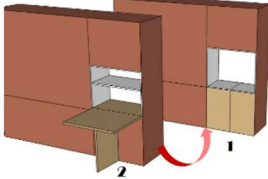
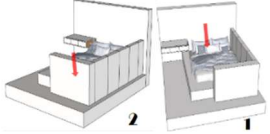
Analiz tablosu incelendiğinde, masa mobilyasının dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği; mekânın hafif panellerle oluşturulmuş bölücü bir unsur aracılığıyla tanımlandığı; depolama birimlerinin modüler bir yapıda tasarlandığı ve çok amaçlı olarak hem depolama, hem masa hem de zemin alanı işlevi gördüğü belirlenmiştir. Plan, günün farklı zamanlarında aşağıdaki işlevlere dönüşebilmektedir, konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.16 Gabetta Apartment - Örnek 16

• Tasarımcı: miogui (Sabine Fremiot & Léo Berastegui) • Yer: Paris, Fransa • Proje Alanı: 12 m² • Tamamlanma Yılı: 2021 • Kategori: Yenileme / Mikro Daire Tasarımı		 	
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	Yok
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

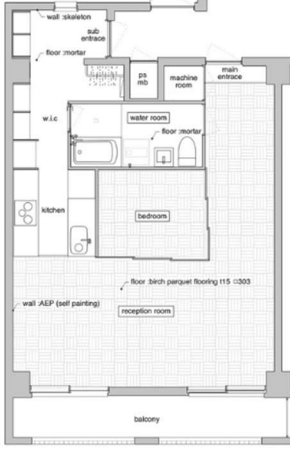
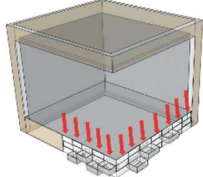
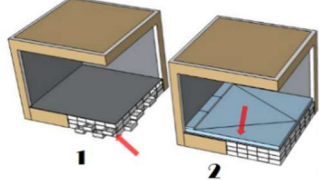
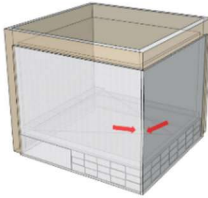
Analiz tablosu incelendiğinde, Yatak mobilyasında dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, Dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı görülmektedir, konut mekanını farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.17 Commune Apartment - Örnek 17

• Tasarımcı: : miogui (Sabine Fremiot & Léo Berastegui) • Yer: Paris, Fransa • Proje Alanı: 12 m² • Tamamlanma Yılı: 2021 • Kategori: Yenileme / Mikro Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

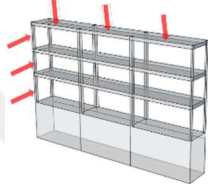
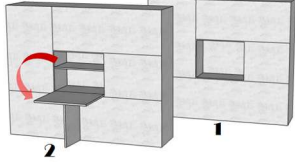
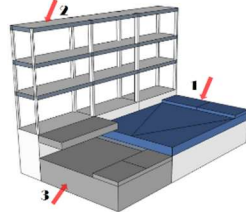
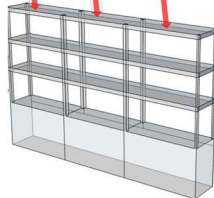
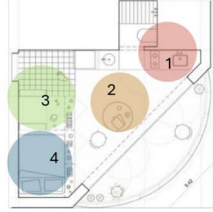
Analiz tablosu incelendiğinde, Çalışma masası mobilyasında dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, Dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı görülmektedir.Ve yatak çok amaçlı olarak hem depolama, hem yatak alanı işlevi gördüğü belirlenmiştir,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.18 . Tsukiji Room - Örnek 18

• Tasarımcı: Yuichi Yoshida & Associates • Yer: Tokyo, Japonya • Proje Alanı: 47 m² • Yapım Yılı: 2014 • Kategori: Yenileme – Konut			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

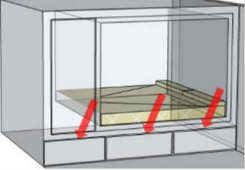
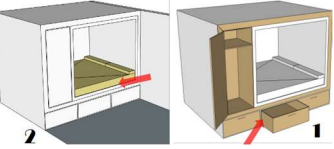
Analiz tablosu incelendiğinde, hafif panellerin bölücü bir unsur olarak işlev gördüğü; yatağın altındaki çekmece birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı görülmektedir. Ayrıca, yatağın çok amaçlı olarak hem depolama hem de yatak alanı işlevi gördüğü belirlenmiştir, konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.19 . El Camarin - Örnek 19

• Tasarımcı: IR arquitectura • Yer: Chacarita, Buenos Aires, Arjantin • Proje Alanı: 25 m² • Yapım Yılı: 2018 • Kategori Yenileme – Konut			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

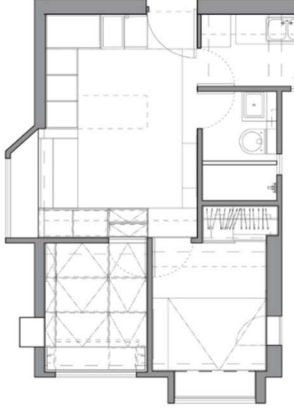
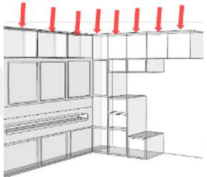
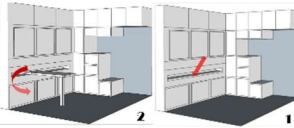
Analiz tablosu incelendiğinde ,masa mobilyasının dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, Dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı görülmektedir.Ve yatak çok amaçlı olarak hem depolama, hem çalışma alanı işlevi gördüğü belirlenmiştir,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.20 . NP62- Örnek 20

• Tasarımcı KODD BUREAU • Yer: Nakhodka, Rusya • Proje Alanı: 31 m² • Tamamlanma Yılı: 2018 • Kategori: Yenileme / Stüdyo Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

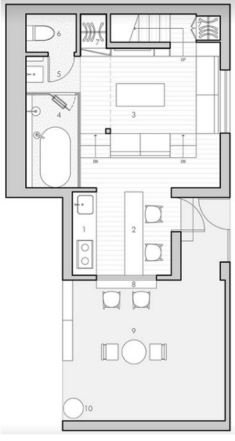
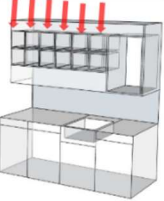
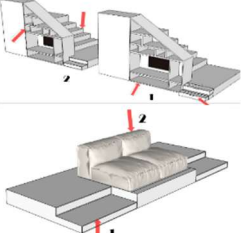
Analiz tablosu incelendiğinde, merdiven ve dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı; yatak ise çok amaçlı olarak hem depolama, hem de yatak işlevi gördüğü belirlenmiştir. Ayrıca, perde birimi alanı bölücü bir unsur olarak işlev görmektedir, konut mekanını farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.21 . Rattan in Concrete Jungle Apartment - Örnek 21

• Tasarımcı: Yuichi Yoshida & Associates • Yer: Tokyo, Japonya • Proje Alanı: 47 m² • Yapım Yılı: 2014 • Kategori: Yenileme – Konut			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

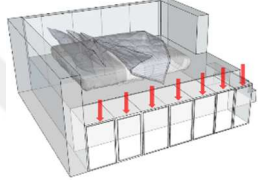
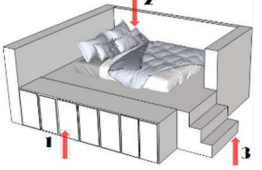
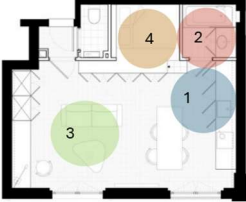
Analiz tablosu incelendiğinde, masa mobilyasının dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı; kanepe mobilyası ise çok amaçlı olarak hem depolama, hem de oturma işlevi gördüğü belirlenmiştir, konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.22 . Tsukiji Room - Örnek 22

• Tasarımcı: : Qisi Design • Yer: Şanghay, Çin • Proje Alanı: 25 m² • Yapım Yılı: 2019 • Kategori: Yenileme – Küçük daire tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüşebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

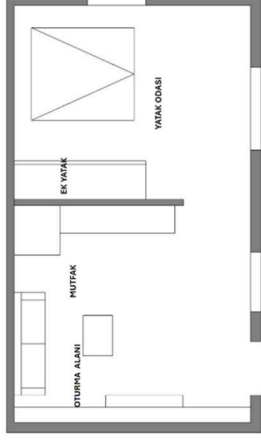
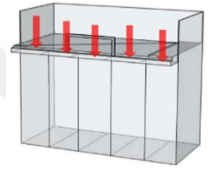
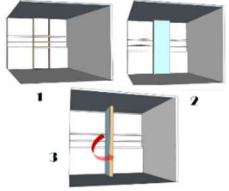
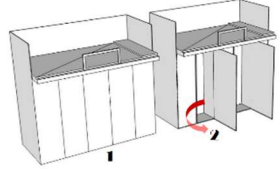
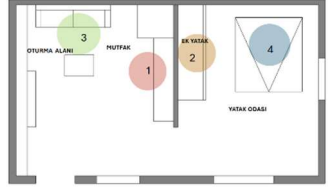
Analiz tablosu incelendiğinde, dolap birimlerinin modüler yapıda tasarlandığı; merdiven ve kanepe mobilyası ise çok amaçlı gördüğü belirlenmiştir, konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.23. Franklin Studio - Örnek 23

• Tasarımcı Bérénice Blochet & Mathieu Boxho • Yer: Brüksel, Belçika • Proje Alanı: 38 m² • Yapım Yılı: 2022 • Kategori: Konut – Stüdyo / İç Mekân Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilirlik / Bölünebilirlik	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

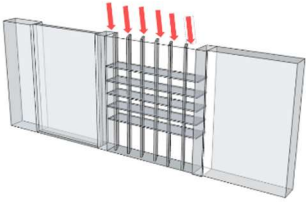
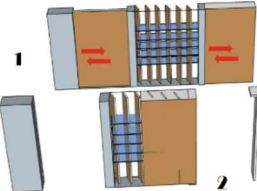
Analiz tablosu incelendiğinde, Depolama birimlerinin modüler bir yapıda tasarlandığı ve Yatak çok amaçlı olarak hem depolama hem sirkülasyon hem de yatak alanı işlevi gördüğü belirlenmiştir, konut mekânı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir .

Tablo 4.2.24 . Isola Apartment - Örnek 24

• Tasarımcı: Archiplanstudio • Yer: Milano, İtalya • Proje Alanı: 45 m² • Yapım Yılı: 2025 • Kategori: Yenileme / Mikro Daire Tasarımı	 		
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüştürülebilirlik		5.Çok Amaçlı Kullanım	
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme	Yok	6. Uyum sağlayabilme	

Analiz tablosu incelendiğinde,Ayna elemanının dönüştürülebilirlik özelliği gösterdiği, Depolama birimlerinin modüler bir yapıda tasarlandığı ve dolap çok amaçlı olarak hemdepolama hem de yatak alanı işlevi gördüğü belirlenmiştir,konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

Tablo 4.2.25 . Modern Color - Örnek 25

• Tasarımcı: Studio In2 • Yer: Taype, Tayvan • Proje Alanı: 45 m² • Yapım Yılı: 2018 • Kategori: Yenileme / Mikro Daire Tasarımı			
Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim	Esneklik Kriterleri	Diyagramatik Gösterim
1.Taşınabilirlik / Hareketlilik	Yok	4.Modülerlik	
2.Dönüşebilirlik	Yok	5.Çok Amaçlı Kullanım	Yok
3.Birleştirilebilme / Bölünebilme		6. Uyum sağlayabilme	

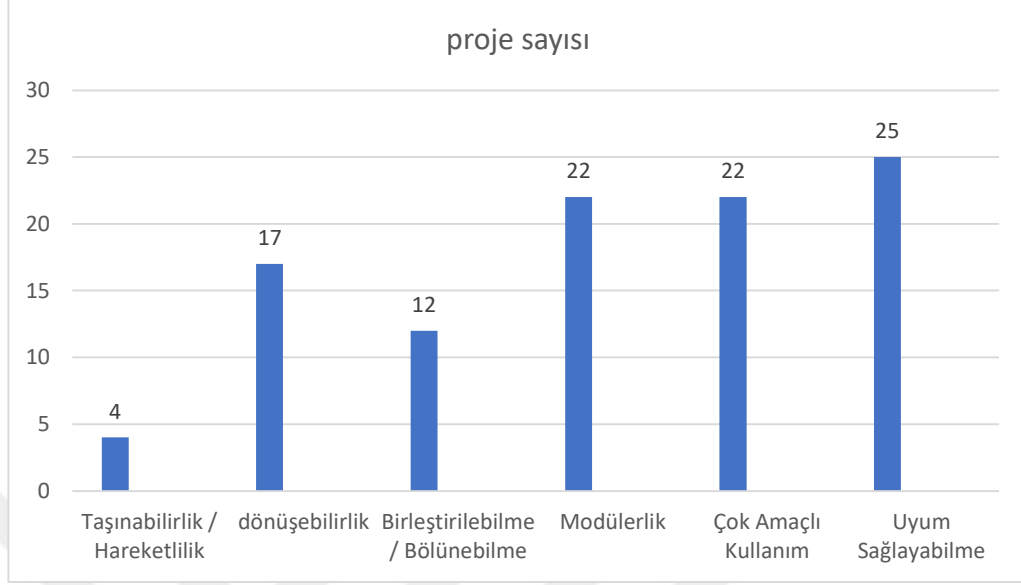
Analiz tablosu incelendiğinde, bölücü duvar birimlerinin modüler bir yapıda tasarlandığı; ayrıca alandaki hafif panellerin de bölücü bir unsur olarak işlev gördüğü belirlenmiştir, konut mekanı farklı zamanlarda oturma, yemek yeme, uyuma ve mutfak işlevlerine karşılık verebilmektedir.

4.3 Bulgular :

Bu çalışmada, esneklik Kriterleri açısından analiz edilen 25 projenin verileri, kapsamlı bir sonuç tablosunda (Tablo 4.3.26) toplanmış ve değerlendirilmiştir. Tablo, her bir Kriterinin projelerdeki uygulanabilirliğini ve görülme sıklığını göstermekte olup, esnekliğin farklı boyutlarının sistematik bir şekilde karşılaştırılmasına olanak sağlamaktadır.

Tablo 4.3.26 İç Mekânlarda Esneklik Kriterlerinin Değerlendirilmesi

Esneklik Kriterleri						
proje	Taşınabilirlik / Hareketlilik	dönüştürülebilirlik	Birleştirilebilirlik / Bölünebilirlik	Modülerlik	Çok Amaçlı Kullanım	Adaptabilite
1.1. Batipin Flat		X		X	X	X
1.2. Apartment Paris		X		X	X	X
1.3. Darlinghurst		X		X	X	X
1.4. Casa 30x30		X		X		X
1.5. Apartment X		X	X	X	X	X
1.6. Xadrez Ap		X	X	X	X	X
1.7. Multiple House		X	X	X		X
1.8. Yojigen Poketto	X	X	X	X	X	X
1.9. 22 m ² Ap		X		X	X	X
1.10. 35m ² Flat			X	X	X	X
1.11. Mião Mião				X	X	X
1.12. Her and Its				X	X	X
1.13 The Folded Ap	X	X	X	X	X	X
1.14. 33 Apartment	X			X	X	X
1.15 Smart Zendo	X	X	X	X	X	X
1.16. Gambetta Ap		X		X		X
1.17. Commune Ap		X		X	X	X
1.18. Tsukiji Room			X	X	X	X
1.19. El Camarin		X	X	X	X	X
1.20. NP62			X	X	X	X
1.21. Rattan in Con		X		X	X	X
1.22. Isola Apartment				X	X	X
1.23. Franklin Studi				X	X	X
1.24. Isola Apartmen		X		X	X	X
1.25. Modern Color			X	X		X

Şekil 4.1 Bulguların Grafiği

Analizler sonucunda, projelerde öne çıkan temel esneklik Kriterleri aşağıdaki gibi sınıflandırılmıştır:

1.Çok Amaçlı Kullanım:

incelenen projeler arasında en yaygın görülen unsurlardan biridir. Mekânlar veya mobilya parçaları genellikle birden fazla işlev üstlenmekte ve bu durum, küçük ölçekli konutlardaki sınırlı alanlara doğrudan bir yanıt olarak değerlendirilmektedir. 1, 2, 3, 8, 9, 11, 13, 20, 21, 22 numaralı örneklerde çekmecelerin alt kısmı depolama amacıyla kullanılırken; 23, 20, 18, 17, 13, 11, 8 numaralı örneklerde çekmecelerin üst yüzeyleri yatak şeklinde çok amaçlı kullanım görülmektedir. Buna ek olarak, 2, 3, 5, 9, 15, 17, 19, 21 numaralı örneklerde çok amaçlı masalar, yemek masası veya çalışma masası işlevini birlikte sunacak şekilde tasarlanmıştır. 19, 6, 5 numaralı örneklerde ise hem mekân ayırıcı hem de depolama işlevi gören entegre mobilya birimleri kullanılmıştır. Bu bulgular, çok amaçlı kullanımın yalnızca isteğe bağlı bir tasarım seçeneği olmadığını, küçük ölçekli konutlarda işlevsel verimlilik ve yaşam konforunu sağlamak için temel bir gereklilik olduğunu açıkça göstermektedir.

2.Modülerlik:

Bu kriter, incelenen örnekler arasında sıklık açısından ikinci sırada yer almaktadır. Birçok

örnek, kullanıcıların ihtiyaçlarına göre yeniden şekillendirilebilen modüler mobilya ve iç mekân birimlerine dayanmaktadır; bu sayede mekânlar, büyük yapısal müdahalelere gerek kalmadan düzenlenebilir veya uyarlanabilir .

Örneğin, 25, 19 ve 7 numaralı örneklerde sabit raf sistemleri kullanılırken; 24, 23 ve 22 numaralı örneklerde yeniden düzenlenebilir depolama birimleri görülmektedir. 5 numaralı örnek ise modüler raflı duvar birimlerini içermekte ve iç mekânın esnek şekilde yeniden düzenlenmesine olanak tanımaktadır .

Bu bulgular, modülerliğin yalnızca isteğe bağlı bir tasarım tercihi olmadığını, mekânların uzun vadeli esnekliğini ve sürekliliğini sağlayan temel bir strateji olduğunu göstermektedir; alanlar, gelecekteki değişikliklere uyum sağlayacak şekilde büyük yapısal müdahalelere gerek kalmadan değiştirilebilir veya geliştirilebilir.

3.Dönüşebilirlik:

Dönüşebilirlik Kriteri, işlevini değiştirebilen veya farklı kullanım senaryolarına uyum sağlayabilen mekânsal ve mobilya elemanları üzerinden tanımlanmaktadır. Bu kriter, sınırlı alana sahip konutlarda mekânın günün farklı zamanlarında veya kullanıcı gereksinimlerine göre yeniden düzenlenebilmesine olanak tanımaktadır.

1, 4, 6 ve 16 numaralı örneklerde, duvara bütünleşik yatak sistemlerinin kullanıldığı; bu sistemlerin gündüz saatlerinde katlanarak duvar içine gizlendiği ve böylece yaşam alanını serbest bıraktığı, gece ise yatak işlevini üstlenerek mekânın işlevsel dönüşümünü sağladığı görülmektedir. 3, 6, 17, 19 ve 21 numaralı örneklerde, yemek masası veya çalışma masası olarak kullanılabilen katlanabilir duvar masalarının, kullanıcı ihtiyaçlarına göre farklı işlevlere dönüşerek alanın etkin kullanımını desteklediği gözlemlenmiştir. 7 numaralı örnekte ise, tek bir mobilya biriminin yatak, masa ve depolama işlevlerini dönüşümlü biçimde üstlenerek çok yönlü kullanım potansiyeli sunduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular, dönüşebilirliğin esneklik kavramı içindeki en dinamik ve işlevsel yaklaşımlardan biri olduğunu göstermektedir. Tek bir elemanın birden fazla işleve uyum sağlayabilmesi, küçük ölçekli konutlarda hem mekânsal verimliliği hem de yaşam konforunu artıran temel bir strateji olarak değerlendirilmektedir.

4.Birleştirilebilirlik/Bölünebilirlik:

Bu kriter, iç mekân esnekliğini artıran temel unsurlardan biridir; birimlerin kullanım

ihtiyaçlarına göre meknları birleştirme veya ayırma kapasitesini yansıtır. Bu ilke, 7, 13 ve 15 numaralı örneklerde kayar duvarlar ve hareketli bölücüler aracılığıyla mekânlar arasındaki işlevsel sınırların değiştirilebilmesine olanak tanıyan çözümlerle gözlemlenmiştir. Benzer şekilde, 5, 6, 19 ve 25 numaralı örneklerde çok işlevli dekoratif bölmeler hem estetik hem de işlevsel katkı sağlamıştır. 8, 10 ve 20 numaralı örneklerde ise perdeler gibi ekonomik ve basit çözümler kullanılarak mekân ayrımı düşük maliyetle ve kolay bir biçimde gerçekleştirilmiştir. 18 numaralı örnekte sabit beton duvarlar yerine hem bölme hem de depolama işlevi gören ahşap veya entegre mobilya birimleri tercih edilmiştir; bu durum, küçük ölçekli konutlarda birleştirme/bölme ilkesinin pratik bir uygulamasını yansıtmaktadır. Bu uygulamalar, mekân ayrımında yapısal katılıktan işlevsel esnekliğe doğru belirgin bir dönüşümü ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, birleştirilebilirlik/bölünebilirlik kriteri, küçük ölçekli ve esnek tasarımı konutlarda i mekânın değişen yaşam biçimlerine göre yeniden düzenlenmesine imkân tanıyan temel standart göstergelerden biri olarak değerlendirilmektedir.

5.Taşınabilirlik/Hareketlilik

Bu kriter, tüm örneklerde yaygın olmamakla birlikte, mekân içinde kolay taşınabilen öğelerin kullanıldığı projelerde belirginleşmektedir. Örneğin 8 numaralı örnekte mutfaktaki rafların hareketli bölmelerle gizlenebildiği, 14 numaralı örnekte ise katlanarak hareket edebilen bir bölücünün kullanıldığı görülmektedir. Benzer şekilde, 13 ve 15 numaralı örneklerde mekânın hafif panellerle oluşturulmuş bölücü unsurlar aracılığıyla farklı biçimlerde düzenlenebildiği dikkat çekmektedir. Bu yaklaşım, kullanıcıların günlük gereksinimlerine göre alanı hızlı ve verimli biçimde yeniden düzenlemelerine olanak tanımaktadır.

6.Uyum Sağlayabilme

Bu kriter, esneklik göstergeleri arasında en sık tekrarlananlardan biridir ve hemen hemen tüm örneklerde farklı derecelerde gözlemlenmektedir. Mekânın günün farklı zamanlarında çeşitli etkinlikleri barındırabilme kapasitesini yansıtmaktadır. Örneğin 1, 4, 7 ve 16 numaralı örneklerde aynı alanın gündüz yemek, çalışma veya dinlenme amaçlı

kullanılıp gece uyuma alanına dönüştüğü görülmektedir. Bu durum, uyum sağlayabilme özelliğinin yalnızca uzun vadeli değişimlerle sınırlı olmadığını, günlük kullanım çeşitliliğini de kapsadığını göstermektedir. Bu kriter, kısa ve uzun vadede mekânsal işlevselliğin sürdürülebilirliğini destekleyen tamamlayıcı bir çerçeve olarak değerlendirilebilir.

5 BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERLER.

Günümüzde dünyada, sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle yaşam ve konut alışkanlıkları hızla değişmektedir; bu durum, özellikle nüfus yoğunluğu yüksek büyük şehirlerde küçük ölçekli konutlara olan talebi artırmıştır. Kullanılabilir yaşam alanlarının daralmasıyla birlikte, sınırlı mekân içerisinde çeşitli işlevsel ihtiyaçları karşılayabilecek tasarım çözümlerine olan gereksinim ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda, iç mekân düzenlemesi, yaşam kalitesini doğrudan etkileyen temel bir faktör haline gelmiştir.

Bu doğrultuda, küçük ölçekli konutlarda esnek tasarım yaklaşımının benimsenmesi artık bir zorunluluk hâline gelmiştir. Tek bir mekânın birden fazla işlevi yerine getirebilmesi, kullanıcıya aynı alan içerisinde çeşitli etkinlikler gerçekleştirme olanağı sunmaktadır. Bu yaklaşım, konutu statik bir yapı olmaktan çıkarıp, zamanla değişen kullanıcı ihtiyaçlarına uyum sağlayabilen dinamik bir çevreye dönüştürmekte; iç mekânların verimli kullanımını artırmakta ve kullanıcıya yaşam biçimini kendi tercihlerine göre şekillendirme özgürlüğü vermektedir.

İç mekânların ve kullanılan mobilyaların esneklik kriterlerine uygunluğu, kullanıcıların farklı etkinlikleri doğru zaman ve mekânda gerçekleştirmesine imkân tanıyarak daha konforlu ve sürdürülebilir bir yaşam deneyimi sunmaktadır. Bu bağlamda, çalışma, küçük ölçekli konutlarda iç mekân tasarımında esnekliğin kavramsal çerçevesini ele almakta ve bu kavramın çağdaş mimari örnekler üzerinden uygulanışını analiz etmektedir. Söz konusu örnekler, mekân organizasyonunun esnekliği ile mobilya seçimindeki esnekliği başarıyla bütünleştiren planlama örnekleri sunmakta ve gelecekte daha verimli ve uyum sağlayabilir iç mekânlar geliştirmek için tasarım kriterleri çıkarmaya imkân tanımaktadır.

Yapılan örnek analizi ışığında, esnekliğin yeni konut projelerinde temel tasarım

yaklaşımlarından biri olarak benimsenmesi, artık estetik bir tercih olmaktan öte zorunlu bir mimari gereklilik hâline gelmiştir. Esneklik, mekânların farklı kullanımlara açılabilmesini ve zaman içerisindeki değişimlere, günlük ihtiyaçlara ve modern yaşam biçimlerinde görülen sosyal dönüşümlere yanıt verebilmesini sağlamaktadır. Bu çalışma kapsamında belirlenen altı esneklik kriterinin - çok Amaçlı Kullanım .modülerlik ,dönüşebilirlik .birleştirilebilirlik / bölünebilirlik .taşınabilirlik / hareketlilik ve uyum Sağlayabilme - tasarım sürecine ve mekân organizasyonuna entegre edilmesi, iç mekânların durağanlıktan uzak, sürekli güncellenebilir ve canlı kullanım alanları hâline gelmesini mümkün kılmaktadır.

İlginç bir şekilde, bu ilkeler yalnızca modern döneme özgü değildir. Geleneksel Anadolu evine bakıldığında, “oda” kavramının tarih boyunca mimari esnekliğin özünü yansıttığı görülmektedir. Tek bir oda, gündüz yaşam ve misafir ağırlama alanı olarak kullanılabilirken, gece uyku alanına dönüştürülmekteydi. Yüklük gibi mobilya öğeleri ise depolama ve günlük kullanım işlevini bir arada sunmaktaydı. Bu tarihî örnekler, dönüşebilir mekân fikrinin yerel mimari kültürün ayrılmaz bir parçası olduğunu ve çağdaş, sürdürülebilir çözümler geliştirmede ilham kaynağı olabileceğini göstermektedir.

Modern bağlamda ise, konutun birden fazla işlevi yerine getirebilme kapasitesi yalnızca alan yetersizliğine pratik bir çözüm sunmakla kalmamakta, aynı zamanda zaman, emek ve maliyet açısından verimli bir yaşam tarzı benimsemeye de olanak tanımaktadır. Esnek konut, kullanıcıya sınırlı bir mekân içinde günlük yaşamını yeniden organize etme özgürlüğü verirken, ek kaynak kullanımını minimize etmekte ve “mekân ekonomisi” kavramını çağdaş kent yaşamına kazandırmaktadır.

Bu tez çalışmasının bulguları, analiz edilen esneklik kriterlerinin yalnızca küçük ölçekli konutlarla sınırlı kalmadığını, ofisler, eğitim kurumları, geçici mekânlar ve yeniden kullanılabilir yapılar gibi farklı mekân türlerine de uygulanabileceğini ortaya koymaktadır. Dönüşebilirlik, çok amaçlı kullanım ve uyum sağlama gibi kavramlar, mekânın etkin kullanımı gereken tüm projelerde kalite ve konfordan ödün vermeden uygulanabilir.

Sonuç olarak, bu çalışma, çağdaş konut tasarımında daha esnek ve sürdürülebilir çözümler geliştirmek isteyen tasarımcılar ve mimarlar için hem teorik hem de uygulamalı bir

referans niteliğindedir. Ayrıca esnekliğin tasarım sürecinin ilk aşamasından itibaren düşünülmesinin önemini vurgulamakta ve bu yaklaşımın, ek bir özellikten ziyade entegre bir tasarım felsefesi hâline gelmesini önermektedir. Bu yöntem, yalnızca mimari tasarım dilini zenginleştirmekle kalmayıp, kullanıcıların değişen ihtiyaçlarına zamanla yanıt verebilen gelişen yaşam alanları yaratılmasına da katkı sağlamaktadır. .

KAYNAKÇA

Adıgüzel Özbek, D., and Melikoğlu Eke, A. S. (2022). “*Pandemi ile Evde Yaşam: COVID-19 Süreci ve Sonrası İçin Konut Tasarım Stratejileri*.” İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü.

Akgül, A. (2006). “*Mimarlıkta Mobilite Kavramı: Göçebe Çingeneler ve Sirk Yaşamı Üzerine Bir İnceleme*.” Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Akçaova, M. (2019). “*Küçük Konutlarda Fonksiyonel Mobilya Tasarım Çözümleri ve Çağdaş Konut Örneklerinden Stüdyo Daireler: Konya Analizi*.” Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Alexander, C., Ishikawa, S., & Silverstein, M. (1977). “*A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction*”, Oxford University Press, New York.

Altınok, Z. H. (2007). “*Belirsizlikten Doğan Esneklik Kavramının Konut İç Mekan ve Donatı Elemanları Tasarımına Etkileri*.” Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Altaş, N. E., & Özsoy, A. (1993). “*Toplu Konutlarda Büyüklük, Değişme ve Esneklik Analizi*”, İ.T.Ü. Çevre ve Şehircilik Uygulama Araştırma Merkezi, İstanbul.

Arslan, G. (2021). “*Kullanıcı, çevre, iç mekân bağlamında 21. yüzyıl barınma eğilimlerine uygulanabilir bir öneri küçük ev/tiny house*”,Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul.

Aslan, M., & Atik, U. (2018). “*2015 ve 2017 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarının Revize Edilmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi*.” Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 7(1), 528–547.

Asonja, T. O., & Alare, T. (2022). “*Design of a Transformable Furniture: A Necessary Innovation for a Growing Population with a Fixed Land Mass*.” Federal University of Technology Akure, Department of Mechanical Engineering, Nigeria.

Atasoy, A. (1973). “*Değişen İhtiyaçlar Karşısında Konut Tasarlamasının Mevcut Konutların Değerlendirilmesi Yolu ile Geliştirilmesi*.” Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İstanbul.

Aydoğan Tüysüz, G. (2025). “*Mobilya Tasarımında Marka Etkisi: Lüks Markalar Üzerine Araştırma* ”yüksek lisans tezi. Işık Üniversitesi, İç Mimarlık Ana Sanat Dalı, İstanbul.

Bakar, S., & Yamaçlı, R. (2017). “*İşçi Evlerinin Tarihsel Gelişimi Bağlamında Eskişehir Tülomsaş İşçi Evleri Üzerinden Bir Değerlendirme*” Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji

Dergisi, 5(1), 34–49.

Baykara, T. (2001). “*Türk Kültür Tarihine Bakışlar*” Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara.

Bayram, Z. (2011). “*İşlevsellik ve Esneklik Bağlamında Konut İç Mekân Tasarımında Mobilya Kullanımı*.” Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İç Mimarlık Anabilim Dalı, İstanbul.

Belentepe, A., & Seçer Kariptaş, F. (2019). “*Mikro Konutların İç Mekân Tasarımının İncelenmesi*.” Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 2(2), 179–195.

Bozkurt, S. G. (2013). "19. yy'da Osmanlı Konut Mimarisinde İç Mekan Kurgusunun Safranbolu Evleri Örneğinde İrdelenmesi." *Journal of the Faculty of Forestry*, 62(2), 37–70.

Boyla, O. (2012). *Mobilya Tarihi*. Cinius Yayınları, İstanbul.

Burdurlu, E., & Ejder, A. (2000). "Modüler Mobilya Tasarımında Kullanıcı Gereksinimleri." *Gazi Üniversitesi Teknik Bilimler Dergisi*, 13(1), 1–10.

Brown, A. (2005). "The Very Small Home: Japanese Ideas for Living Well in Limited Space", Kodansha International, Tokyo.

Can, C., & Omay Polat, E. (2008). “Modern Mimarlık Mirası Kavramı: Tanım ve Kapsam.” *YTÜ Mimarlık Fakültesi E-Dergisi*, 3(2), 45–57.

Ching, F. D. K. (2007). *Architecture: Form, Space and Order*, John Wiley & Sons, New York.

Ching, F. D. K. (2014). *Interior Design Illustrated*, John Wiley & Sons, New York.

Cengizkan, A. (2000). “Türkiye’de fabrika ve işçi konutları: İstanbul Silahtarağa Elektrik Santrali” *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 20(1–2), 29–55.

Corbusier, L. (2007). *Bir Mimarlığa Doğru*, YKY Yayınları, İstanbul.

Demirel, N. (2023). "Konut İç Mekânında Mobilya-Mekân İlişkisi ve Kişiselleştirme." İç Mimarlık Lisansüstü Çalışmalar Sempozyumu IV, 20–22 Ekim 2023, Sempozyum Kitabı, İstanbul

DESAGİS, M. (2006). “Konut Alanı – Yaşam Alanı İlişkisi Açısından Küçük Konutlar.” Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Dormer, P. (1993). *Design Since 1945*, Thames & Hudson, London.

- Dormer, P., & Dormer, C. (1997). *The New Furniture.*, Thames & Hudson, London.
- Dreßen, T., & Hegger, J. (2009). “Sustainability with Adaptive Building Concepts.” Report 96, 66. <https://doi.org/10.2749/222137809796067542>
- Dülgeroğlu, K. (2011). “Mobilya Seçiminde Tüketici Tercihlerinin Belirlenmesi.” Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Forty, A. (2000). *Words and Buildings: A Vocabulary of Modern Architecture* , Thames & Hudson, London.
- Forty, A. (2012). *Objects of Desire: Design and Society 1750–1980*, Thames & Hudson, London.
- Gillette, J. (1976). *The Human Drift. Boston: Scholars ,Facsimiles & Reprints, Inc., Boston.*
- Gölgedar, C. (2011). “Küçük Konut Mekânları Kapsamında Kısıtlı İç Mekan Tasarım İlkelerinin İncelenmesi.” Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gropius, W. (1954). “*The New Architecture and the Bauhaus*” MIT Press, Cambridge, Massachusetts.
- Gomes, R., Pedro, J. B, & Almendra, R. (2015). “*Furniture design for flexible use of dwellings.* In the 5th annual European postgraduate symposium of the Faculty of Architecture ” University of Lisbon, Lisbon, Portugal
- Guggenbühl, P. (1962). *Wohnen einst und jetzt: Möbel, Entwurf, Fertigung, Vertrieb, holzwirtschaftliche Aspekte* (Yn. Nr. 12).
- Habraken, N. J. (1972). *Supports: An Alternative to Mass Housing.* The Architectural Press, London.
- Hasol, D. (2010). *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü.* YEM Yayın, İstanbul.
- Heidegger, M. (1993). *Basic Writings*, Edited by D. Krell. Routledge, London.
- Hertzberger, H. (1991). *Lessons For Students.* 010 Publishers, Rotterdam.
- Hertzberger, H. (2009). *Lessons for Students in Architecture.* 010 Publishers, Rotterdam.
- Hertzberger, H. (2009). *The Schools of Herman Hertzberger.* 010 Publishers, Rotterdam.
- Habraken, N. J. (2008). "Design For Flexibility." *Building Research & Information*, 36(3), 290–296.
- İncedayı, D. (2008). "Tasarımda Esnekliğin Boyutları Üzerine." *Mimar. İst*, 27, 45–47.

İlhan, Ö. (2023). "The Analysis of Tiny House Through the Motivations and Challenges: A Case Study in Turkey " yüksek lisans tez , İzmir Ekonomi Üniversitesi, Yüksek Lisans Enstitüsü, İzmir.

İslamoğlu, Ö. (2014). "Okullarda Esneklik Stratejilerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Yöntem Önerisi" KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü. Trabzon

Ito,T. 2004. "Toyo Ito/Under Construction. Architecture and Urbanism" 2004:05, No.404, p.18

Karaca, N. H. (2020). "Kısıtlı Konut İç Mekanlarındaki Mobilya Tasarımları " yüksek lisans tezi. Haliç Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Karamehmetoğlu, A. (1990). "Küçük Metrekaredeki Toplu Konutun Gerekliliği ve Mekan Düzenlemesinde Kullanılan Donatım Elemanlarının Saptanması" Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kayserili, A., & Kocaman, S. (2014). "Türkiye'de modern konut kültürü." In A. Keçeli & Ş. Çelikoğlu (Eds.), *Kent Çalışmaları I: Kentsel Mekân, Sosyal Dışlanma, Marka Kentler, Yoksulluk, Peyzaj, Kentsel Gelişim ve Kentleşme Sorunları* (pp. 253–274). Ankara: Detay Yayınları. Ankara

Lawson, B. (2001). *The Language of Space*. Architectural Press, Linacre House, Jordan Hill, Oxford, OX2 8DP; 225 Wildwood Avenue, Woburn, MA 01801-2041.

Miller, D. (2005). *Home Possessions: Material Culture Behind Closed Doors*. Berg, London

Öcal, G. (2001). "Konut İç Mekan ve Donatı Elemanlarında Esnek ve Değişebilir Tasarım Yaklaşımları." Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ölmez, S., & Alkan, S. (2021). "Mirasçılık belgesi." Konya Barosu Dergisi, 1(2), 19–80.

Özçelik, Ö. (2016). "Esnek Mekân ve Mobilya Anlayışı İçinde Dönüşebilirlik." Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Edirne.Öztürk, B. (2022). "Çok Amaçlı Mobilya Tasarımında Fonksiyonellik ve Mekânsal Etki." İç Mekan Tasarımı Dergisi, 6(2), 88–101.

Oxman, R. M. (1975). "Flexibility as a Planning Strategy." I.T.C.C., Ocak sayısı.

Pinto, R. (2012). "History of Furniture." İzmir Ekonomi Üniversitesi, İzmir. https://homes.izmirekonomi.edu.tr/ffd301/INSTRUCTOR%20PRESENTATIONS/FFD301_Presentation01_history_of_furniture.pdf (Erişim tarihi: 29/05/2024).

Sayılır, B. Ş. (2012). "Göçebelik, Konar-Göçerlik Meselesi ve Coğrafi Bakımdan Konar-

Göçerlerin Farklılaşması.” Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi, 12(1), 563–580, Ankara.

Schneider, T., & Till, J. (2005). Flexible Housing: The Means to the End. *Architectural Research Quarterly*, 9(3–4), 287–296.

Schneider, T., & Till, J. (2007). Flexible Housing. Architectural Press / Elsevier, Oxford.

Sofuoğlu, S. D., & Kuşçuoğlu, M. (2009). “Çocuk ve Mobilya.” *Journal of Bartın Faculty of Forestry*, I. Ulusal Batı Karadeniz Ormancılık Kongresi, Bildiriler Kitabı, 1 (Özel Sayı), 101–107.

Sözen, M., & Tanyeli, U. (2014). *Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü*. Remzi Kitabevi, İstanbul.

Susanka, S. (1998). *The Not So Big House*. Taunton Press, Newtown, Connecticut. (Erişim adresi: <https://susanka.com/not-so-big-house/>)

Şekercioğlu, S. (2017). “Mobilyanın Gelişim Süreci ve Doğu-Batı Sentezinin Osmanlı Mobilyası Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi.” Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Tapan, M. (1972). “Prefabrike Elemanlarla Yapımda Esneklik ve Değişkenlik Sorunu.” İTÜ Mimarlık Fakültesi Bülteni.

Tavşan, F., & Bektaş, U. (2022). “Sustainability Attitude in Micro Houses.” *Journal of Architectural Sciences and Applications*, 7(Special Issue), 191–205. <https://doi.org/10.30785/mbud.1021317>

Uzel, N. (2001). “Esnek ve Adapte Olabilir Konutlar İçin Değerlendirme Rehberi” Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Üst, S. (2015). “Konutlarda İç Mekan İle Mobilya Etkileşimi Bağlamında Mobilyaya Dair Özelliklerin İncelenmesi.” *Sanat ve Tasarım Dergisi*, (Haziran), 103–118.

Uzun, O. (2006). “İşlevsellik ve Esneklik Kavramlarının Salon İç Mekanı ve Donatımı Boyutunda Analizi.” Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Veral Emerce, G. (2019). “Küçük Metrekareli Konutların İç Mimari Açısından İncelenmesi” Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Shiyao, W. (2013). “An Analysis of Transformable Space Saving Furniture.” *WOOD 493: Faculty of Forestry*, Issue 8, University of British Columbia, April 2013.

Worringer, W. (1985). *Soyutlama ve Özdeşleyim*. Remzi Kitabevi, İstanbul.

İNTERNET KAYNAKÇA

- URL-1. https://www.archdaily.com/401528/ad-classics-the-dymaxion-house-buckminster-fuller/51dc8831e8e44e66bd000039-ad-classics-the-dymaxion-house-buckminster-fuller-image?next_project=no Erişim tarihi 20.07.2024
- URL-2. https://en.wikipedia.org/wiki/File:Cabanon_Le_Corbusier.jpg Erişim tarihi 03.08.2024
- URL-3 <https://www.archdaily.com/399329/ad-classics-the-plug-in-city-peter-cook-archigram/51d71b74e8e44ed538000023-ad-classics-the-plug-in-city-peter-cook-archigram-image> Erişim tarihi 03.08.2024
- URL-4 <https://www.archdaily.com/110745/ad-classics-nakagin-capsule-tower-kisho-kurokawa> Erişim tarihi 20.09.2024
- URL-5 <https://historicengland.org.uk/education/schools-resources/educational-images/the-arkwright-houses-cromford-6927> Erişim tarihi 20.09.2024
- URL-6 <https://historicengland.org.uk/education/schools-resources/educational-images/workers-housing-1-22-ada-street-saltaire-5517> Erişim tarihi 10.10.2024
- URL-7. <http://www.mimarlarodasiankara.org/aoc/index.php?Did=3> Erişim tarihi 11.10.2024
- URL-8. <http://www.resourcefurniture.com/space-savers> Erişim tarihi 01.09.2025
- URL-9 <https://www.onlinedesignteacher.com/2016/02/furniture-design-history.html> Erişim tarihi 17.08.2025
- URL-10. <https://www.dezeen.com/2018/08/09/lifeedited2-tiny-new-york-apartment-graham-hill-functions-like-one-twice-its-size/> Erişim tarihi 01.04.2025
- URL-11. <https://archello.com/project/van-b> Erişim tarihi 10.04.2025
- URL-12 <https://archello.com/project/van-b> Erişim tarihi 05.05.2025
- URL-13. <https://archello.com/project/van-b> Erişim tarihi 05.05.2025
- URL-14. <https://99percentinvisible.org/episode/half-a-house/> Erişim tarihi 07.05.2025
- URL-15 <https://yapidergisi.com/pritzker-odullu-silili-mimar-alejandro-aravenadan-ilham-veren-5-onemli-projesi/> Erişim tarihi 20.08.2024
- URL-16. <https://slate.com/human-interest/2016/02/pivot-apartment-is-a-small-space-inspired-by-a-swiss-army-knife-by-architecture-workshop-pc.html> Erişim tarihi 11.02.2025
- URL-17. <https://pin.it/wr1nD85Pz> Erişim tarihi 15.03.2025
- URL-18. <https://www.turkcadcam.net/haber/2005/12/index3.html> Erişim tarihi 20.03.2025
- URL-19. <https://www.evdekorasyonx.com/moduler-mobilya-nedir/> Erişim tarihi 20.08.2025
- URL-20. https://www.academia.edu/75210537/Design_of_a_Transformable_Furniture_A_Necessary_Innovation_for_a_Growing_Population_with_a_Fixed_Land_Mass Erişim tarihi 02.09.2025
- URL-21. <https://en.wikipedia.org/wiki/ArchDaily> Erişim tarihi 05.09.2025